

ΕΣΤΙΑ

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

ΤΟΜΟΣ ΚΗ'.

Συνδρομή ἑτησίαι: Ἐν Ἑλλάδι φρ. 12, ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ φρ. 20. — Αἱ συνδρομαὶ ἀρχοῦσι ἐκὼς 1 Ἰανουαρίου ἑκάστ. ἔτους καὶ εἶναι ἑτησίαι. — Γραφεῖον Διευθ. Ὁδ. Παρθενομαγείου 14.

10 Σεπτεμβρ. 1889.

ΑΔΕΛΦΑΙ

— Καὶ ὅμως ὅλα αὐτὰ εἶνε τίποτε. Μίαν πικρίαν ἐγὼ νομιζῶ μεγαλητέραν ἀπ' ὅλας· νὰ θυσιάσῃς ὅλην σου τὴν χαρὰν ὅλην σου τὴν εὐτυχίαν, χάριν τῆς εὐτυχίας προσώπου, τὸ ὁποῖον ἀγαπᾷς, καὶ νὰ ἰδῆς ἐξαφνα κατόπιν ὅτι μὲ αὐτὴν σου τὴν θυσίαν ἴσα ἴσα ἔκαμες τὸ πρόσωπον αὐτὸ δυστυχισμένον.

Εἶπεν ὁ γέρον ἰατρός παρεμβὰς εἰς τὴν συνομιλίαν.

— Καὶ πῶς ἔμπορεῖ νὰ συμβῇ αὐτό; ἤρωτησεν εἰς καθηγητῆς τῶν μαθηματικῶν.

— Δὲν λέγω ὅτι συμβαίνει καθ' ἡμέραν, ἀλλ' ἔχω μίαν περίστασιν διὰ νὰ βεβαιώσω τοὺς λόγους μου.

— Εἰπέτε την λοιπόν.

— Εὐχαρίστως, ἀλλὰ μὲ μίαν συμφωνίαν νὰ λείψουν αἱ ἀδιάκριτοι ἐρωτήσεις περὶ ὀνομάτων καὶ χρονολογιῶν. Ν' ἀρκεσθῆτε εἰς τὰ πράγματα ὅπως θὰ σᾶς τὰ εἰπῶ, καὶ νὰ ἔχετε καὶ ὀλίγην ὑπομονήν, διότι δὲν εἶνε σύντομος ἡ ἱστορία μου.

— Δὲν χρειάζεται ὑπομονὴ διὰ νὰ σᾶς ἀκούῃ κανεὶς ὅταν ὁμιλῆτε! εἶπε φιλοφρονητικῶς ἡ οἰκοδέσποινα. Ἐλάτε λοιπόν καθίστε εἰς τὴν μέσσην. Ὅποιος θέλει ν' ἀκούσῃ, ἄς ἔλθῃ κοντά.

Ὁ ἰατρός ἐκάθισε καὶ οἱ ἀποτελοῦντες τὴν μικρὰν συναναστροφὴν τὸν περιστοίχισαν. Χωρὶς δὲ νὰ προσμεῖνῃ παρακλήσεις ἤρχισεν εὐθὺς τὴν διήγησίν του:

Πρὸ δέκα ἐτῶν τὸν δεκέμβριον ἓνα πρῶτὸ ἦλθαν νὰ μὲ καλέσουν κατεπειγόντως ἀπὸ μίαν οἰκογένειαν, τῆς ὁποίας ἦμην τακτικὸς ἰατρός. Ἡ οἰκογένεια αὐτὴ ἦτο ἀρκετὰ εὐπορος καὶ ἀπετελεῖτο ἀπὸ τὴν μητέρα καὶ δύο κόρας. Ἡ μητέρα ἦτο ἕως σαρανταπέντε ἐτῶν αἱ δύο κόραι δεκαοκτῶ καὶ δεκαπέντε ἐτῶν, εὐμορφόταται μελαγχριναί. Ὁ πατέρας ἦτο ἔμπορος εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν καὶ εἶχεν ἀποθάνῃ πρὸ πολλῶν ἐτῶν, καὶ ἡ χήρα του ἦλθε μὲ τὰς κόρας τῆς εἰς τὰς Ἀθήνας ἐν ἔτος μετὰ τὸν θάνατον τοῦ ἀνδρός τῆς. Ἐκτοτε ἐγνώρισα τὴν οἰκογένειαν

αὐτὴν καὶ ὀλίγον κατ' ὀλίγον οἰκειώθην ἀρκετὰ, ὥστε δὲν ἦμην πλέον ἀπλῶς ἰατρός, ἀλλὰ καὶ φίλος τῆς οἰκογενείας. Ἡ κυρία, ἡ ὁποία ἦτο γυναῖκα πολὺ φρόνιμη καὶ πολὺ καθὼς πρέπει, πολλάκις μὲ συνεβουλευθῆ καὶ εἰς τὰ οικονομικά τῆς καὶ εἰς τὴν ἐκπαίδευσιν τῶν θυγατέρων τῆς. Ἡ δυστυχισμένη δὲν εἶχεν υἱεῖαν, ἐπάσχεν ἀπὸ καρδιακὸν νόσημα καὶ πάντοτε ἐφοβεῖτο ὅτι θ' ἀποθάνῃ ἐξαφνα καὶ θ' ἀφίσῃ τὴν Μαρίαν καὶ τὴν Ἄνναν χωρὶς καμμίαν προστασίαν εἰς τὸν κόσμον.

Ὅτι ἐφοβεῖτο ἐγένει· τὸ πρῶτὸ ἐκεῖνο τοῦ δεκεμβρίου ἡ προσβολὴ ἦτο πολὺ δυνατὴ, τίποτε δὲν ἔμπορεσε νὰ τὴν σώσῃ καὶ ἀπέθανεν. Ἦμην ἐκεῖ εἰς τὰς τελευταίας τῆς ὥρας. Τὴν εἶδα ἐνῶ ἔφρουγε πλέον ἡ ψυχὴ τῆς νὰ σφίγγῃ τὸ χεῖρ τῆς Ἄννας μέσα εἰς τὸ χεῖρ τῆς Μαρίας, ὡσάν νὰ ἤθελε μὲ τὸν ἄφωνον αὐτὸν τρόπον νὰ συστήσῃ εἰς τὰς δύο ἀδελφὰς ἀγάπην παντοτεινήν.

Εἶνε ἀνάγκη νὰ σᾶς εἰπῶ πόσον ἐκλαυσαν τὴν καλὴν των μητέρα αἱ δύο ἀδελφαί; Δὲν ἔχει σχέσιν μὲ τὴν διήγησίν μου καὶ ἀδίκως θὰ ἐξαντλήσω τὴν ὑπομονήν σας. Ἀφοῦ ἀπέθανεν ἡ μητέρα των, διὰ νὰ μὴ μένουν μόναι ἐπροσκάλεσαν ἀπὸ τὴν Σύρον μὲ τὴν σύζυγόν του ἓνα γέροντα θεῖον, ἀδελφὸν τοῦ πατρὸς των, ἀκλήρον καὶ ὄχι εὐπορον, ὁ ὁποῖος ἦτο φυσικὸς κηδεμών των, διὰ νὰ κατοικήσῃ μαζί των. Δύο ἔτη ἔζησαν κλεισμένοι μὲ τὸ πένθος. Ἐγὼ τὰς ἐπεσκεπτόμην συχνά, ὡς φίλος τῆς οἰκογενείας, ὄχι ὡς ἰατρός, διότι ποτὲ δὲν εἶχαν ἀνάγκην τῆς ἰατρικῆς μου βοηθείας. Τὰς ἐσυμβούλευα πάντοτε νὰ παύσουν αὐτὸ τὸ κλείσιμον, νὰ περιπατοῦν ὀλίγον, ἀλλὰ δὲν ἤκουαν. Μόλις μετὰ τὰ δύο ἔτη ἤρχισαν νὰ φαίνωνται ὀλίγον ἐξω μὲ τὴν θεῖαν των κατ' ἀρχὰς τὸ βράδυ βράδυ, ἔπειτα συχνότερα.

Σᾶς εἶπα ὅτι ἦσαν καὶ αἱ δύο εὐμορφόταται. Κατὰ τὴν γνώμην μου εὐμορφότερα ἦτο ἡ μικρὰ ἡ Ἄννα μὲ τὰ ἡμέρα μάτια τῆς, τὸ στρογγυλὸν πρόσωπόν τῆς, τὸ γλυκὺ στόμα τῆς. Ἄλλοι ἐδίδαν τὰ πρωτεῖα εἰς τὴν μεγαλητέραν τὴν Μαρίαν, ἡ ὁποία ἐνῶ ὁμοιάζε τῆς ἀδελφῆς τῆς πολὺ, εἶχεν ὅμως διαφορετικὴν ἔκφρα-

σιν. Τὰ μάτια της ἦσαν τόσον μαῦρα ὥστε δὲν ἐφαίνετο καθόλου τὸ ἀσπράδι καὶ εἰς τὸ στόμα εἶχε κᾶτι, τὸ ὅποιον τὴν ἔκαμνεν ὀλιγώτερον συμπαθητικὴν, ἀλλὰ περισσότερον ἐπιβλητικὴν ἀπὸ τὴν ἀδελφὴν της. Εἶχε δὲ βεβαίως ἄξυτερον τὸ πνεῦμα καὶ ἰσχυροτέραν θέλησιν ἀπὸ τὴν Ἄνναν.

Ἦσαν λοιπὸν εὐμορφαι, ἦσαν πλούσιαι—ἡ ἀποκατάστασις των δὲν ἦτο δύσκολος. Καὶ πράγματι τρία ἔτη μετὰ τὸν θάνατον τῆς μητρὸς των ἤρχισα νὰ βλέπω κάποτε εἰς τὸ σπίτι των ἕνα νέον, ὁ ὅποιος εἶχε πολὺ τὸ ἐξωτερικὸν ὑποψηρίου γαμβροῦ. Ὁ νέος αὐτός δὲν ἐπήγαινε μόνος του, ἐπήγαινε μὲ τὴν μητέρα του. Κατώκειν εἰς τὸν αὐτὸν δρόμον καὶ εἶχον ἔλθῃ καὶ αὐτοὶ ἀπὸ τὴν Ἀλεξάνδρειαν πρὸ ὀλίγου. Ἦσαν δ' ἐκεῖθεν γνώριμοι καὶ δύο οἰκογένειαι καὶ ὁ Ἄνδρέας, κατὰ δύο ἔτη μεγαλύτερος τῆς Μαρίας, ἦτο ἄλλοτε ὁ πρῶτος σύντροφος τῶν παιδικῶν της παιγνιδίων.

Τὸ βλέμμα ἐνὸς ἱατροῦ ἔχει συνειθίσῃ ν' ἀντιλαμβάνεται πολλὰ κρυφὰ πράγματα καὶ τὸ ἰδικόν μου βλέμμα δὲν ἤργησε ν' ἀντιληφθῇ ὅτι ἡ ἐνθύμησις τῶν παιδικῶν χρόνων δὲν εἶχεν ἐξαλειφθῆ οὔτε ἀπὸ τὴν μνήμην τοῦ Ἄνδρέα, οὔτε ἀπὸ τὴν μνήμην τῆς Μαρίας. Ἡμέραν μὲ τὴν ἡμέραν μάλιστα ἡ συμπάθειά μου ἐφαίνετο ὅτι ἠῤῥαζε. Δὲν εἶπα τίποτε εἰς τὴν κόρην, μόνον τὴν ἡμέραν ὅπου τὰς ἐπισκέφθη διὰ νὰ τὰς ἀποχαιρετίσω — μετέβαινα εἰς Εὐρώπην ἐκεῖνο τὸ θέρος — τῆς εἶπα σιγαλὰ:

— Κύταξε, ὅταν γυρίσω νὰ ἔχῃς καμμίαν καλὴν εἰδήσιν νὰ με ὑποδεχθῇς ἢ ἂν τὴν ἔχῃς ἀπὸ πρὶν μὴν παραλείψῃς νὰ μοῦ τὴν γράψῃς.

Ἐκεῖνη δὲν ἀπεκρίθη, ἀλλὰ μὲ ἐνόησε καλὰ καὶ ἐκατακοκκίνησε.

Ἐλείψα τρεῖς μῆνας τότε. Εἰς τὸν γυρισμόν μου ἐπέρσα διὰ Τεργέστης. Φαντασθῆτε τὴν ἐκπληξίν μου ὅταν ἐκεῖ ἐνῶ ἐδιάβαζα μίαν ἀθηναϊκὴν ἐφημερίδα εἰς τὸ καφενεῖον βλέπω τί;

— ὅτι ὁ Ἄνδρέας ἤρραβωνίσθη μὲ τὴν Ἄνναν! Τὸ ἐπῆρα τὸ πράγμα κατὰκαρδὰ εἶχε προβληθῆ ἡ φιλοτιμία μου! Πῶς λοιπὸν; ἐνῶ ἐνόμιζα ὅτι εἶχα πολὺ καλὰ διακρίνη τὸ μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τῆς Μαρίας αἰσθημα, ἔξαφνα νυμφεύεται τὴν μικροτέραν, τὴν Ἄνναν! Τὸ συνεισέσιν αὐτὸ εἶνε φανερὰ ἐξ ἔρωτος, ἀφοῦ ὑπανδρεύεται πρῶτη ἢ μικροτέρα καὶ μένει ἢ μεγάλη. Τὸ πολυπεῖρον βλέμμα μου λοιπὸν εἶχεν ἀπατηθῆ.... Προσεπάθησα νὰ πεισθῶ καὶ δὲν το κατώρθωσα. Ἐνθυμούμην μίαν μίαν, τόσας περιστάσεις—ἐπειτα τὸν τρόπον μὲ τὸν ὅποιον ἐδέχθη ἡ Μαρία τὸν ὑπαινιγμὸν μου, ὅταν τὴν ἀπεχωρίσθη.

Ἐφθασα εἰς Ἀθήνας καὶ τὴν ἰδίαν ἡμέραν ἐπῆγα καὶ τὰς ἐπισκέφθη διὰ νὰ τὰς συγχα-

ρῶ. Ἦτο καὶ ὁ γαμβρὸς ἐκεῖ. Νέος καλοκωμωμένος, ἐνδεδυμένος εἰς τὴν ἐντέλειαν, πλούσιος ἀλλὰ πολὺ περιωρισμένου πνεύματος καὶ ἐπιπόλαιος. Ὡς βλέπετε εἶχεν ὄλα, ὄλα τὰ προσόντα καλοῦ γαμβροῦ! Καὶ εἶχεν ἀκόμη κᾶτι ἐπὶ πλέον, ὅτι δὲν ἔκαμνε καμμίαν ἐργασίαν, διότι ἡ πατρικὴ περιουσία τοῦ ἐξασφάλιζεν ἀνετον βίον.

Μ' ἐδέχθησαν μὲ πολλὴν χαρὰν ὄλοι καὶ εἰς τὸ πρόσωπον τῆς Μαρίας τίποτε ἄλλο ἀπὸ εὐχαρίστησιν δὲν ἠμπόρεσα νὰ διακρίνω. Ὅριστικῶς λοιπὸν εἶχα ἀπατηθῆ—ἄνθρωπος εἶμαι κ' ἐγώ!

Ὁ γάμος ἔγεινε μετὰ δύο μῆνας εἰς στενὸν κύκλον καὶ οἱ νεόνυμφοι ἀνεχώρησαν εὐθὺς εἰς Εὐρώπην, κατὰ τὴν γαλιάν καὶ βλαβερὰν αὐτὴν συνήθειαν, ἡ ὅποια ἀπὸ τότε εἶχεν ἀρχίσῃ νὰ ἐπικρατῇ ἐδῶ.

Ἀφοῦ ἐφυγεν ἡ ἀδελφὴ της, ἡ Μαρία ἔπαυσε πάλιν νὰ φαίνεται εἰς τὸν κόσμον. Ἐμνε διαρκῶς κλεισμένη, καὶ εἰς τὰς ἐπιμόρους παρατηρήσεις μου ἀπεκρίνετο ὅτι βαρύνεται νὰ πηγαίνῃ ἐξω τῶρα χωρὶς τὴν ἀδελφὴν της.

Ἐπέρασεν πέντε ἔξ μῆνες. Ἐνα μεσημέρι ἐνῶ ἔτρωγα λαμβάνω μικρὸν γραμματάκι ἀπὸ τὴν Μαρίαν. Μὲ παρεκάλει νὰ περάσω νὰ τὴν ἰδῶ τὸ ἀπόγευμα. Ὑπέθεσα ὅτι εἶνε ἀδύνατος ἔκκαμα τὸν γῆρον τῶν ἐπισκέψεών μου καὶ ἐπειτα μετέβην ἐκεῖ. Ἡ ὑπηρετρία μου εἶπε ὅτι εἶνε ἐπάνω εἰς τὸ δωμάτιόν της μόνη. Ὁ θεῖος καὶ ἡ θεία ἐκάθητο κάτω εἰς τὴν τραπεζαρίαν καὶ ἐπαίζαν κοντσίναν. Τους ἐχαίριετα καὶ ἀνέβην. Ἐκτύπησα τὴν θυρὰν τῆς Μαρίας.

Ἦλθε καὶ ἤνοιξε. Ἦτο εἰς κακὴν κατάστασιν, ἀγνώριστος. Τὰ μάτια της κόκκινα ἀπὸ τὰ δάκρυα, ὠχροτάτη, ἀκτίνοιστος. Μόλις μοῦ ἔδωκε τὸ χέρι καὶ χωρὶς νὰ μοῦ ὁμιλήσῃ ἔπεσεν εἰς ἐν κᾶθισμα καὶ ἔφερε τὸ μαντίλι εἰς τὰ μάτια.

Δὲν ἤξευρα τί νὰ ὑποθέσω. Ἐστεκόμην σιωπηλὸς καὶ τὴν ἐκύταζα μὲ ἀπορίαν. Τόσον ἐξαφνικὸν ἦτο τὸ πράγμα ὥστε εἶχα χάσῃ ὄλην τὴν ἱατρικὴν ἐτοιμότητά μου. Ἐκεῖνη μὲσα εἰς τὴν λύπην της, ὡς νὰ ἐνόησε τὴν δύσκολον θέσιν μου, ἔσυρεν ἀπὸ τὸ στῆθος της ἐν γράμμα καὶ μοῦ το ἔδωκε.

Ἦτο ἀνοιχτόν ἐπληροῖσα εἰς τὸ παράθυρον διὰ νὰ το ἀναγνώσω. Ἦτο γράμμα τῆς ἀδελφῆς της. Ἀλλὰ δὲν ἦτο γράμμα ἐκ τῶν συνειθισμένων ἐκείνων, μὲ περιγραφὰς τῶν ἐξαισιῶν τῆς Εὐρώπης καὶ ἐπιφωνήσεις θαυμασμοῦ. Ἦτο γράμμα γραμμένον μὲ πόνον, μὲ θλίψιν, μὲ δάκρυα. Ἡ Ἄννα ἐφανέρωνεν εἰς τὴν ἀδελφὴν της ὄλην τὴν δυστυχίαν της, τὴν ὅποιαν ἕως τῶρα τῆς εἶχε κρύψῃ εἰς τὰς προηγούμενας ἐπιστολάς. — Ὁ Ἄνδρέας, ὁ συζυγὸς της ἦτο ὄλη ἡ ἀφορμὴ τῆς δυστυχίας της! Τὴν

εἶχεν ἐγκαταλείψῃ πλέον. Εἶχε δύο ἡμέρας νὰ τον ἰδῇ καὶ ἂν δὲν εὐρίσκετο κατὰ καλὴν τύχην μία ἑλληνικὴ οἰκογένεια εἰς Βιέννην, μὲ τὴν ὅποιαν εἶχε γνωρισθῆ, θὰ ἔμνε μόνη καὶ ἔρημος εἰς τοὺς πέντε δρόμους. Καὶ ἐξιστόρει πλέον ὄλα ὅσα ἕως τῶρα εἶχεν ἀποκρύψῃ διὰ νὰ μὴν τὴν λυπήσῃ. Ὅτι ὁ Ἄνδρέας δὲν τὴν ἀγαπᾷ, ὅτι τὴν ἐκακομεταχειρίσθη, ὅταν ἐτόλμησε νὰ τοῦ παραπονεθῆ, διότι τὴν ἔφινεν ὄλην τὴν νύκτα μόνην εἰς τὸ Παρίσι καὶ αὐτὸς ἔτρεχεν εἰς διασκεδάσεις, ὅτι εἶνε χαρτοπαίκτης κωνιώδης, ὅτι πίνει. — Ἐπὶ τέλους ὅτι εἶνε ἀδύνατον νὰ ζήσῃ μαζὶ του καὶ ἔρχεται ὀπίσω μὲ τὴν οἰκογένειαν, τὴν ὅποιαν εὗρεν εἰς Βιέννην, διότι θὰ ἦτο καὶ παράλογον νὰ μείνῃ μόνη ἐγκαταλειμμένη εἰς τὰ ξένα, ἐνῶ ἐδῶ θὰ ἔχῃ τοῦλάχιστον τὴν ἀδελφὴν της.

Ἐνῶ ἔφθνα εἰς τὸ τέλος τῆς ἐπιστολῆς, ἡ Μαρία εἶχε σφουγγίσῃ τὰ δάκρυά της καὶ μ' ἐκύταξε κατὰ πρόσωπον, ὡς νὰ ἤθελε νὰ ἰδῇ ποίαν ἐντύπωσιν μοῦ ἔκαμνε τὸ περιεχόμενον. Καὶ ὅταν τὸ ἐδίπλωσα καὶ τὸ ἔδωκα πάλιν πρὸς αὐτήν:

— Λοιπὸν; τὰ ἐπυρομένατε αὐτά; μοῦ εἶπε μὲ φωνὴν τρέμουσαν.

— Ἐγὼ μᾶθῃ ὄλα νὰ τα προσμένω, ἀπεκρίθην προσποιούμενος ἀτσαξίαν.

— Ἐγὼ λοιπὸν δὲν το ἐπρόσμενα αὐτό! Ἄν ἦτο δυνατόν νὰ το προβλέψω...

Καὶ ἤρχισε πάλιν νὰ κλαίῃ.

Ἐκάθισα κοντὰ της:

— Νὰ σου εἰπῶ, Μαρία, τῆς εἶπα μὲ ἡσυχον τρόπον, ἀπὸ τὰ δάκρυά δὲν κερδίζει τίποτε ἡ ἀδελφὴ σου. Πρέπει νὰ σκεφθῇς τί ἠμπορεῖ νὰ γείνη, ἀπὸ τί ἔχει ἀνάγκην. Ὑποθέτω ὅτι δι' αὐτὸ μ' ἐπροσκάλεις ἐδῶ. Καὶ ἔκαμες πολὺ καλὰ, διότι εἶμαι πρόθυμος νὰ σὲ βοηθήσω εἰς ὅτι θέλεις. Νομίζεις ὅτι πρέπει νὰ γράψωμεν εἰς τὸν Ἄνδρέαν;...

Ἄμα ἤκουσε τὸ ὄνομα αὐτὸ ἀνετινάχθη ἐπάνω. Ἡ ὠχρὰ μορφή της ἔγεινε διὰ μιᾶς βυσσινώχρους:

— Ὅχι εἰς αὐτόν, ποτέ! εἶπεν ἐντόνος.

Καὶ ὁ τόνος αὐτὸς τῆς φωνῆς της ἦτο παράδοξος. Δὲν ἦτο ἀπλὴ ὀργή, ἦτο κᾶτι ἄλλο, τὸ ὅποιον δὲν ἐνόουν. Ἐκάθισε πάλιν κοντὰ μου ἡσυχωτέρα καὶ εἶπεν:

— Ἄλλαν ἀπὸ σᾶς δὲν ἔχω διὰ νὰ ἐμπιστευθῶ καὶ νὰ συμβουλευθῶ. Θὰ ἔχετε τὴν καλοσύνην νὰ μ' ἀκούσετε καὶ νὰ μοῦ εἰπῆτε μὲ εὐλακρίαν τὴν γνώμην σας;

— Καὶ ἀμφιβάλεις, κόρη μου;

— Σας εὐχαριστῶ. Λοιπὸν, τὸ μυστικὸν ἐκεῖνο, τὸ ὅποιον κανεὶς δὲν ἐμάντευσε, πολὺ καλὰ ἐμάντευσατε σὺς πρὶν φύγετε διὰ τὴν Εὐρώπην—ἀγαπῶσα τὸν Ἄνδρέαν καὶ ἐκεῖνος ἐφαίνετο ὅτι ἀνταποκρίνετα εἰς τὸ αἰσθημα μου.

Ἐσθάνθη ἀνακούφισιν, ὅταν ἤκουσα τὰ λόγια αὐτά—ἡ φιλοτιμία μου ἰκανοποιεῖτο.

— Πῶς λοιπὸν ἀντὶ νὰ τον συζευθῶ ἐγώ, τὸν συνεζεύχθη πρὸς δυστυχίαν της ἡ ἀδελφὴ μου; Αὐτὸ θὰ σας εἰπῶ, αὐτὸ εἶνε, τὸ ὅποιον βαρύνει τὴν συνειδήσιν μου, αὐτὸ θὰ με καμῆ δυστυχισμένην εἰς ὄλην μου τὴν ζωὴν. Ὅταν ἀπέθανεν ἡ μητέρα μου, ἦσθε ἐκεῖ. Εἶδτε πῶς ἔθαλε τὸ χέρι τῆς ἀδελφῆς μου μέσα εἰς τὸ ἰδικόν μου χέρι, ὡσὰν νὰ τὴν παρέδιδε εἰς τὴν προστασίαν μου. Καὶ πρὶν ἀποθᾶνῃ πολλὰς φορές μοῦ εἶχεν εἰπῆ: Ἐγὼ πολλὴν ζωὴν δὲν ἔχω, σὺ θὰ ἦσαι μητέρα διὰ τὴν Ἄνναν. Γονατισμένη ἐμπρὸς εἰς τὸ λείψανον τῆς μητέρας μου ὠρκίσθηκα ὄλην μου τὴν εὐτυχίαν, ὄλην μου τὴν ζωὴν νὰ τὴν θυσιάσω χάριν τῆς ἀδελφῆς μου. Καὶ ἦλθε περίστασις νὰ κρατήσω τὸν ὄρκον μου. Ὀλίγας ἡμέρας, ἀφοῦ ἐφύγατε σὺς, ἐνῶ ἤμεθα μόναι καὶ δύο μὲ τὴν Ἄνναν εἰς τὸ δωμάτιόν μας, ζίπτεται ἔξαφνα μὲ τὰ δάκρυα εἰς τὸν λαϊμόν μου καὶ μετὰ πολλὰ μοῦ ἐξουολογεῖται ὅτι ἀγαπᾷ τὸν Ἄνδρέαν καὶ ὅτι αὐτὸς τῆς φέρεται ὡς νὰ εἶνε παιδί, δὲν τὴν λογαριάζει, δὲν τὴν ἀγαπᾷ. Φαντασθῆτε τὴν θέσιν μου! Παρηγόρησα ὅπως ἠμπόρεσα τὴν Ἄνναν καὶ τῆς ὑπεσχέθη νὰ κάμω ὅτι ἠμπορῶ διὰ τὴν εὐτυχίαν της. Τὸ ἔκαμα—δυστυχῶς! Ἠλλάξα εὐθὺς τρόπον πρὸς τὸν Ἄνδρέαν, ὥστε ἐπεισθῆ ὅτι τίποτε δὲν αἰσθάνομαι δι' αὐτόν καὶ ἤρχισεν, ἀπὸ πείσμα ἴσως, ἀλλ' ἐγὼ ἐνόμισα τότε ἀπὸ δικαίαν προτίμησιν—ἤρχισεν ὀλίγον κατ' ὀλίγον νὰ προσεγγίξῃ τὴν Ἄνναν.

Δὲν εἶχα παύσῃ νὰ τον ἀγαπῶ καὶ ὁμοῦς ἔπρεπε νὰ πνίξω τὸ αἰσθημα μου αὐτὸ μέσα εἰς τὰ στήθη μου—καὶ τὸ κατώρθωσα. Ὅχι χωρὶς δάκρυα, ὄχι χωρὶς πόνον—ἀλλὰ τὸ κατώρθωσα. Εἶδα τὴν ἀδελφὴν μου εὐτυχισμένην καὶ εἶπα: Ἐκράτησα τὸν ὄρκον μου, ἐθυσίασα τὴν εὐτυχίαν μου δι' αὐτήν. Ἀλλὰ τῶρα, τῶρα ποῦ βλέπω ἔξαφνα κατεστραμμένην τὴν εὐτυχίαν τῆς ζωῆς της, ἐννοεῖτε ποίαν εὐθύνην αἰσθάνομαι, ποῖαι τύψεις ἀρχίζου νὰ τυραννοῦν τὴν συνειδήσιν μου; Ἄν δὲν ἐκρυπτα τὴν ἀλήθειαν ἀπὸ τὴν Ἄνναν, ἂν της ἔλεγα εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς ὅτι ἀγαπῶ τὸν Ἄνδρέαν, ὅτι καὶ αὐτὸς μ' ἀγαπᾷ, ἴσως θὰ ἐπικραίνετο, ἀλλὰ θὰ ἦτο παροδικὴ ἢ πικρία αὐτή. Θὰ τον ὑπανδρεύομην ἐγὼ τότε, καὶ ἴσως, ἐπειδὴ μὲ ἠγάπα, θὰ ἦτο καλλίτερος παρ' ὅτι εἶνε μὲ τὴν Ἄνναν, τὴν ὅποιαν, εἶμαι βεβαίως τῶρα, ὅτι ἐνυμφεύθη περισσότερον ἀπὸ πείσμα ἢ ἀπὸ πρόσκαιρον ἰδιοτροπίαν παρὰ ἀπὸ ἀληθινὴν ἀγάπην. Ἀλλὰ καὶ ἂν ἦτο μαζὶ μου ὁ ἴδιος, τοῦλάχιστον ὄλη ἡ συμφορὰ θὰ ἐπιπτεν εἰς ἐμὲ καὶ ἡ ἀδελφὴ μου θὰ εὐρίσκεν ἀλλοῦ τὴν εὐτυχίαν. Τῶρα ἀλλοίμονον! δυστυχία εἰς ἐκείνην, καὶ διπλὴ δυστυχία εἰς ἐμένα!...

Καὶ οἱ τελευταῖοι τῆς λόγῳ ἐπνίγησαν ἀπὸ λυγμούς.

Οἱ λόγοι αὐτοὶ μὲ εἶχαν εἰς ἄκρον συκινῆση. Πάντοτε τὴν ἐνόμιζα κόρην πολὺ διαφέρουσαν ἀπὸ τὰς καλοενδεδυμένους ἐκείνας κούκλας τοῦ σημερινοῦ καιροῦ· ἀλλὰ ποτὲ δὲν ἐφантаζόμην ὅτι ἦτο δυνατόν νὰ ἐξαρθῆ εἰς τόσον ὕψος ἡ εὐγένεια τῆς ψυχῆς τῆς.

— "Ἀκουσε, κόρη μου, τῆς εἶπα, ἐννοῶ ὅλην τὴν λεπτότητα τῶν αἰσθημάτων σου καὶ θαυμάζω τὴν μεγαλοφροσύνην σου. Ἀλλὰ, πιστεύσέ με, σοῦ διηλῶ μὲ ὅλην τὴν εὐκρίνειαν εἰς ὅλην αὐτὴν τὴν περίστασιν ἕκαμες τὸ καθήκον σου, καμμία εὐθύνη δὲν σε βαρύνει, καμμία τύψις.

Ἀνεσῆκωσε τὴν κεφαλὴν τῆς καὶ ἀπεκρίθη:

— Ἐνῶ νομίζω ὅτι κάμνω εὐτυχισμένην τὴν ἀδελφὴν μου μὲ θυσίαν τῆς ἰδικῆς μου εὐτυχίας, ἴσα ἴσα δι' αὐτοῦ τοῦ τρόπου νὰ τὴν κάμω δυστυχῆ!—καὶ λέγετε ὅτι δὲν ἔχω εὐθύνην, δὲν πρέπει νὰ ἔχω τύψιν συνειδήσεως; Εὐκόλα πράγματα εἶνε αὐτὰ εἰς τὴν θεωρίαν... Ἐγὼ ὅμως ἐννοῶ ὅτι ἀπὸ σήμερον ἐφαρμακώθηκεν ὅλη ἡ ζωὴ μου...

Δὲν ἐδοκίμασα νὰ τὴν παρηγορήσω μὲ ματαιοὺς λόγους. Ἐκρίνα ἄλλως ὅτι εἶχε πληρέστατα δικαίον εἰς ὅ,τι ἔλεγεν.

Εἰς τὸν θεῖον καὶ τὴν θείαν τῆς δὲν εἶχεν εἰπῆ τίποτε περὶ τῆς ἐπιστολῆς. Ἀλλὰ δὲν ἦτο πράγμα, τὸ ὁποῖον ἠδύνατο νὰ κρατηθῆ κρυφόν, ἀφοῦ ἡ Ἄννα θὰ ἤρχετο μετ' ὀλίγας ἡμέρας μόνη. Ἀπεφασίσκαμεν λοιπὸν νὰ το εἰπῶ ἐγὼ. Πρὸς τοῦτοις τὴν ἐσυμβούλευσα νὰ φροντίσῃ νὰ στείλῃ χρήματα τῆς ἀδελφῆς τῆς, ἡ ὁποία πιθανῶς θὰ εἶχεν ἀνάγκην. Καὶ ὅταν ἐφρευγα, ἐνῶ μοῦ ἔσφιγγε τὸ χεῖρ μὲ τὰ δύο χεῖρα τῆς ἡ ταλαίπωρος κόρη μου εἶπαν:

— Ἡ Ἄννα δὲν πρέπει ποτὲ νὰ μάθῃ τὸ μυστικόν μας.

— Δὲν θὰ τὸ μάθῃ, ἀπεκρίθη.

Καὶ δὲν τὸ ἔμαθεν ἀκόμη.

Ἐπέστρεψεν ἀπὸ τὸ ταξιδεῖόν τῆς εἰς ἀθλίαν κατάστασιν. Ἀλλὰ μικρὸν κατὰ μικρὸν ἡ στοργὴ τῆς ἀδελφῆς ἀπέδωκεν ἐν μέρει ὅ,τι ἤρπασεν ἡ ἀστοργία τοῦ συζύγου. Μετὰ ὀλίγους μῆνας ἐγέννησε κόρην. Ἐκ μέρους τοῦ Ἀνδρέα οὔτε φωνὴ πλέον, οὔτε ἀκρόασις εἶνε τώρα εἰς τὰς Ἰνδίας καθὼς ἔμαθα πρὸ ὀλίγου. Ἐφαγεν ὅλα τὰ χρήματά του μετὰ τὸν θάνατον τῆς μητρὸς του καὶ ἐγένετο ὑπάλληλος ἐμπορικοῦ οἴκου.

Αἱ δύο ἀδελφαὶ ζοῦν μαζὶ ἀποχωρισμέναι ἀπὸ τὸν κόσμον εἰς ἐν ἐξοχικὸν σπιτί. Κοινήν φροντίδα γλυκυτάτην ἔχουσιν καὶ αἱ δύο τὴν ἀνατροφὴν τῆς μικρᾶς κόρης εἰς τὴν ὁποίαν ἔδωκαν τὸ ὄνομα τῆς μητρὸς τῶν Ἀγγελικῆς...

Ἀλλ' ἡ Μαρία ἔχει μίαν φροντίδα ἐπὶ πλέον

πῶς νὰ καθιστᾷ εὐτυχιστέραν τὴν ζωὴν ἐκείνης, τὴν ὁποίαν ἀκουσίως κατέστησε δυστυχῆ.

Ἐτάχθη, ἀφιερῶθη εἰς τοῦτο, φρονούσα ὅτι τὴν κρατεῖ ἐφ' ὅρου ζωῆς πλέον δεδεμένη ὁ ὄρκος, τὸν ὁποῖον ὠρκίσθη εἰς τὸ λείψανον τῆς μητρὸς τῆς. Ἀλλ' ἡ ἰδέα ὅτι, ἀφοῦ κατέστρεψεν ἀπᾶς τὴν εὐτυχίαν αὐτῆς, εἶνε ἀδύνατον νὰ τὴν ἐπανορθώσῃ πλέον ἐντελῶς, ἡ ἰδέα αὐτὴ τὴν κατατρώγει ὡς σάρκα. Ἡ καλλονὴ τῆς ἐφθάρη προῶως, ἐμαράνθη πρὶν ἀνήθησε τελείως. Καὶ μόνον τὰ μάτια τῆς, τὰ ὠραῖα ὀλόμαυρα μάτια τῆς, φαίνονται τώρα περισσώτερον μαῦρα, ὡσάν νὰ κατοπτρίζουν εἰς τὰ βάθη τῶν τῶ ἀπαρηγόρητον πένθος τῆς ψυχῆς τῆς...

— Ἰατρέ, ὑπέλαβεν ἐξαφνα μίαν μεσόκοπος κυρία, μ' ὅλην τὴν ἀλλαγὴν τῶν ὀνομάτων καὶ τῶν χρονολογιῶν, θαρρῶ πῶς ἐγνώρισα τὰ ἀληθινὰ πρόσωπα τῆς ἱστορίας σας.

Ὁ ἰατρὸς ἐστρεψε πρὸς αὐτὴν αὐστηρῶς τὸ βλέμμα:

— Κυρία μου, ἐδήλωσα ἐξ ἀρχῆς ὅτι δὲν θὰ δώτω ἀπάντησιν εἰς ἀδιακρίτους ἐρωτήσεις.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΔΡΟΣΙΝΗΣ

Ο ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΟΥ ΒΕΛΓΙΟΥ ΛΕΟΠΟΛΔΟΣ Α'

(Συνέχεια ἴδε προηγούμενον φύλλον)

Γ.

Τὴν περὶ τῆς ἀνήσεως αὐτοῦ δήλωσιν ὁ Λεοπόλδος συνώδευσε δι' ἐπιστολῆς πρὸς τὸν πρωθυπουργὸν δούκα Ουέλλινγκτον ἀποπειρούσης εὐγένειαν αἰσθημάτων καὶ ἀξιοπρέπειαν, ἐμφανούσης δὲ καὶ πολιτικὴν σύνεσιν οὐ τὴν τυχούσαν (1) Ἐπιμένει ὑποστηρίζων ὅτι οἱ ὑπὸ τῆς Συνδιασκέψεως τεθέντες ὄροι τοῦ νέου βασιλείου εἶναι μισητοὶ εἰς τὴν Ἑλλάδα, ὅτι οἱ Ἕλληνες διὰ τῆς βίας μόνης θὰ ὑποκύψωσιν εἰς αὐτούς, ὅτι τῶ εἶναι ἀδύνατον νὰ ἐπιβληθῆ εἰς ἕνα λαὸν ὡς ὄργανον τυραννικῆς πολιτικῆς. «Μὴ δυνάμενος νὰ ἐννοήσω, ἔλεγεν ἐν αὐτῇ ταύτῃ τῇ ἐπιστολῇ, διὰ τί τὸ συμφέρον τῆς Ἀγγλίας ἐπιβάλλει ν' ἀποχωρισθῆ ἡ Κρήτη τῆς Ἑλλάδος, προσδοκῶ ὅτι τὰ ἀποκρυφὰ αἴτια τῆς τοιαύτης ἀποφάσεως οὐδὲν προσιωνίζονται ἀγαθὸν οὐδὲν τὸ νέον Κράτος. Τῆς Κρήτης ὁ ἀποχωρισμὸς στρεβλοῖ τὸ Ἑλληνικὸν Κράτος φυσικῶς καὶ ἠθικῶς· τὸ καθιστᾷ ἀδύνατον καὶ πτωχόν· θὰ τὸ ἐκθέσῃ εἰς κινδύνους διαρκεῖς, καὶ κεύθους ἐξ ἀρχῆς θὰ παράσχη δυσχερείας ἀνυπερβλήτους εἰς τὸν ἐπὶ τοῦ θρόνου τῆς Ἑλλάδος καθήμενον».

(1) Wellingtons Desp. T. ΣΤ. σ. 489.

«Τίς ἐντιμὸς ἀνὴρ, ἔγραφε μετὰ τὴν παραιτησὶν τοῦ τῶ διασῆμο Πρώσσφ πολιτικῶ Στάιν, θὰ συγκατετίθετο ν' ἀναλάβῃ τὴν ἀρχήν, μετ' αὐτῆς δὲ καὶ τὴν ὑποχρέωσιν ν' ἀποδιώξῃ τοὺς ἡλληνας ἀπὸ τῆς Ἀκρηννίας καὶ Αἰτωλίας, ὡς σήμερον κατέχουσι καθ' ὀλοκληρίαν καὶ ἄταρχως;

Ἀλλὰ τὰ τῆς ἀποχωρήσεως αὐτοῦ ἱστορεῖ καὶ αἰτιολογεῖ αὐτὸς οὗτος διὰ μακρῶν ἐν τῷ ὑπομνήματι ὃ ἐπέστειλε τῷ Παλιμερστον τῇ 29 Δεκεμβρίου 1862 (1).

» Αἱ κατὰ τὸ 1830 ἔτος πολιτικαὶ περιπλοκαὶ ἐξιστορήθησαν παλλὰκις τοσοῦτον ἐσφαλμένως, ὥστε ἡ ἀληθὴς αὐτῶν ἀναγκρῆ καθίσταται ἀπαρκίτητος τῇ ἱστορίᾳ.

» Ἀρχομένου τοῦ ἔτους 1825, Ἕλληνας ἀπεσταλμένοι, ὁ Κ. Λουριώτης ἐκ τῶν δυτικῶν ἐπαρχιῶν καὶ ὁ Κ. Ὀρλάνδος ἐκ τῶν νήσων ἐπεσεκλήθησαν τὴν Ἀγγλίαν, ἵνα ἐξετάσωσιν ἂν ὁ πρίγκηψ Λεοπόλδος ἠὺχριστέτο νὰ δεχθῆ τὸ ἑλληνικὸν στέμμα. Ἀλλ' ὁ Κ. Καννιγκ, ἔχων τὴν ἰδέαν ὅτι ὠφελιμώτερος ἦτο τῇ Ἀγγλίᾳ ἢ τῇ Ἑλλάδι, καὶ ὅτι, ὡς ποτε ἐδέχετο ἄνευ τῆς συγκαταθέσεως τῶν εὐρωπαϊκῶν Δυνάμεων, δὲν θὰ ἐτύγχανεν αὐτῇ τῶν εὐεργετημάτων, ἀτὶνα ἐπεθύμει, δὲν ἤκουσεν εὐνοικῶς τὴν πρότασιν. Πολλὰχού δὲ καὶ ἐπιστεύετο ὅτι οὐδέποτε θὰ εὐρίσκοντο στοιχεῖα νέας πολιτικῆς ὑπαρξέως. Καὶ μόνον τῷ 1828 ἐγένετο προφανέστερον ἐπισιθητὴ ἡ ἀνάγκη τακτικῆς κυβερνήσεως. Ὁ κόμης Καποδίστριας, πρὸ πολλοῦ μεριμνῶν μετὰ πλείστης ὀσῆς περιπαθείας περὶ τῆς ἀνεξαρτησίας τῆς Ἑλλάδος, ἐπειθύμει ἀπὸ καρδίας ἵνα ἴδῃ ἐκλεγόμενον τὸν πρίγκηπα, καθίστον τὴν ὑπαρξὴν φιλικῶν σχέσεων μετὰ τοῦ μέλλοντος ἡγεμόνος καὶ τῆς Ἀγγλίας καὶ Ρωσσίας πρὸς ἀποφυγὴν πολλῶν καὶ μεγάλων δυσχερειῶν ἐθεώρει ὡς ὑπερτάτης ἀνάγκης. Τῷ 1829 ἡ Ἀγγλίς, ἡ Ρωσσία καὶ ἡ Γαλλίς συνερώνησαν ὡς πρὸς τὴν ἐκλογὴν τοῦ πρίγκηπος. Καὶ ἐν μὲν τῇ Ἀγγλίᾳ ἡ κοινὴ γνώμη ἐπεκρότησεν ἐκθύμως τῇ ἐκλογῇ, μόνος δὲ Γεώργιος ὁ Α' ἀντέτεινεν ἐνέδωκε δ' ἐπὶ τέλους καὶ αὐτός, ὅτι τὸ ὑπὸ τὸν Ουέλλινγκτον ὑπουργεῖον ἠπέλησεν ὅτι θὰ καταθέσῃ τὴν ἀρχήν, ὅπερ θὰ ἦτο δυστύχημα εἰς τὴν Ἑλλάδα· διότι ὁ πρίγκηψ δὲν θὰ ἠδύνατο πλέον ν' ἀπαιτήσῃ παραχωρήσεις παρὰ ὑπουργεῖου ἐτοιμοῦ νὰ θυσιάσῃ ἕνεκα αὐτοῦ τὴν ἰδίαν ὑπαρξὴν. Καὶ αἱ μὲν Βουλαὶ καὶ τὸ δημόσιον ἐκηρύχθησαν ὑπὲρ τῆς ἐνώσεως τῶν Ἰονίων νήσων μετὰ τῆς Ἑλλάδος, τοῦ πρίγκηπος δεχομένου τὸν θρόνον· τὸ δὲ ὑπουργεῖον ἔχον ἀσφαλῆ τὴν πλειοψηρίαν, ὃ ἀνέβαλλε τὸ πολὺ τὸ πρᾶγμα, ἀλλὰ δὲν θὰ ἀνθίστατο

(1) Ἱστορ. ἀνομνήσ. Ν. Δραγοῦμη I. I. σ. 234.

ἐπιμόνωσ. Καὶ τῆς Κρήτης δὲ τὴν προσθήκην ἤξιον πολλοὶ τῶν ἐχόντων βαρύτητα· καὶ ἐπειδὴ ἡ Ὀθωμανικὴ κυβέρνησις ἀνέθετο εἰς τὸ ἐν Λονδίνο συνέδριον τὴν περὶ τοῦ ὠφελιμωτέρου ἀποφασίσαι ἢ ὀροθεσίᾳ θὰ ἐγένετο ἄνευ ἀντιστάσεως καὶ γενναιοτέρᾳ εἰς τὸ νέον κράτος. Ἀτυχῶς ὅμως τὸ νέον ὑπουργεῖον οὐδὲν ὡς ἐφαίνετο εὐδιάθετον νὰ ἐνδώσῃ εἰς τὰς εὐχὰς τῶν ἐλλήνων, ὡς ὁ πρίγκηψ ἐξηκολούθει ὑποστηρίζων ὅλην δυνάμει. Ἡ Ἑλλάς ἐζήτηε πρὸς τοῦτοις δάνειον ὑπὸ τὴν ἐγγύησιν τῶν τριῶν συμμάχων, ὡς ἀπολέσασα ἐντελῶς τὴν πρὸς αὐτὴν πίστιν, ἕνεκα τῆς κακῆς χρήσεως τῶν προηγουμένων. Ὅθεν ὁ πρίγκηψ μετέβη τῷ 1830 εἰς Παρίσιον, ὅπως κατορθώσῃ τὸ ζητούμενον. Καὶ ἐπέτυχε μὲν τῆς συναινέσεως τῆς Ρωσσίας καὶ τῆς Γαλλίας, ἀλλ' ἢ τῆς Ἀγγλίας ἐδόθη μετὰ μεγίστης δυσκολίας. Ἐξήκοντα ἑκατομμύρια φράγκων ἐγένοντο δεκτὰ, ὡς τὸ τρίτον ἡγῆματὸς ἕκαστη τῶν τριῶν Δυνάμεων. Καὶ αὕτη ἦν ἡ κατάστασις τῶν πραγμάτων, ὅτε ἦλθεν ἡ ὥρα νὰ χαραχθῶσιν ἠριστικῶς τὰ ὄρια. Ἐπειδὴ δὲ ὁ κόμης Καποδίστριας ἀπεπειράθη νὰ ἐπενεργήσῃ ἐπὶ τῶν ἀποφάσεων τῶν Δυνάμεων δι' ἐθνικῆς Συνελεύσεως, ἡ ἀπόπειρα ἐθεωρήθη ὡς ἐπίτηδες γενομένη πρὸς διατάραξιν τῶν ἐκκερμῶν διαπραγματεύσεων, διότι καθίστα ἀδύνατον τὴν ὑπὸ τοῦ πρίγκηπος παραδοχὴν γραμμῆς ὀρίων ἄλλης, ἢ τῶν μάλιστα ἐπωφελοῦς τῆς ἠρισθησομένης ὑπὸ ἐθνικῆς Συνελεύσεως. Καὶ ἡ μὲν Γαλλίς καὶ ἡ Ρωσσία ἐφάνησαν εὐδιάθετοι νὰ εἰσακούσωσι τῶν εὐχῶν τῶν ἐλλήνων, ἡ δὲ Ἀγγλίς προέτεινε σχέδιον ἀληθῶς ἀνέφικτον.

» Ἀπὸ τοῦ Φεβρουαρίου 1830 ὁ πρίγκηψ ἠγωνίσθη οὐ μόνον ὑπὲρ καθαρᾶς ὀροθετικῆς γραμμῆς, ἀλλὰ καὶ ὑπὲρ τῆς Κρήτης περὶ ταύτης ὅμως ὁ δούξ Ουέλλινγκτον ἀπήντησεν ὅτι πρέπει νὰ ἀνήκῃ εἰς τὸν κάτοχον τῶν Δαρδανελίων. Κατὰ τὴν ἀγγλικὴν πρότασιν, ἡ γραμμὴ ἔπρεπε ν' ἀρχίσῃ ἀπὸ τοῦ Μαλιακοῦ κόλπου, νὰ διέλθῃ διὰ τοῦ Ἀγρινίου μέχρι τοῦ Ἀχελούου καὶ ἐντεῦθεν νὰ καταλήξῃ εἰς τὴν θάλασσαν. Οὕτω δὲ ἡ Ἄρτα καὶ πᾶσα ἡ πρὸς βορρᾶν τοῦ Παγασητικοῦ κόλπου χώρα ἀπεκόπτετο. Μάτην ὁ πρίγκηψ παρέστησε τὸ πρὸς τὴν Ἑλλάδα ἀδύνατον τοιαύτης γραμμῆς, διοικούσης κατ' εὐθείαν διὰ κοιλάδων καὶ ὀρίων, καὶ διαγροφωμένης ἀπλῶς δια πασσῶν καὶ χρωματιστῶν ξύλων. Τίς τῶν κατοίκων θὰ ἐσέβετο τοιαῦτα ὄρια;

» Ὁ λόρδος Ἀθερδην, εἰς ὃν κυρίως ἀνετέθη ἡ διευθέτησις τοῦ προκειμένου, ἐνήργει ἐν ὀνόματι τοῦ ὑπουργεῖου· ὁ δὲ πρίγκηψ, ἐπιθυμῶν νὰ πληρωθῶσιν οἱ πόθοι τῶν ἐλλήνων, προέτεινε γραμμὴν ἀπὸ τοῦ Παγασητικοῦ μέχρι τοῦ Ἀμβρακικοῦ κόλπου, καὶ ἐδήλωσεν ὅτι ἐπὶ τούτῳ

καὶ μόνω τῷ ὄρω (and made this line a condition sine qua non) ἐδέχτο τὸ ἑλληνικὸν στέμμα. Ἐπειδὴ δὲ ἡ δῆλωσις ἦτο σαφὴς καὶ ὑποχρεωτικὴ, δῆλον ὅτι ὁ πρίγκηψ, εἴποτε ἐγένετο δεκτὴ παρὰ τοῦ συνεδρίου, ἦτο ἠναγκασμένος νὰ ἐκπληρώσῃ αὐτὴν· ἀλλὰ καὶ ὁ λόρδος Ἀβερδην διεδῆλωσεν ὅτι ὁ Ἑλληνικὸς θρόνος καὶ οἱ ὄροι, καθ' οὓς ἔπρεπε νὰ γείνη δεκτὸς δὲν ἐπεδέχοντο διαπραγματεύσεις καὶ ὅτι οὐδεμία μεταβολὴ ἐπιτρέπετο. Καὶ οὕτω πεισθεὶς ὁ πρίγκηψ ὅτι ἀδύνατος ἦν ἡ παραδοχὴ τῆς περὶ τῶν ὀρίων προτάσεως αὐτοῦ ἀπεχώρησε. Τὸ δὲ συνέδριον ἀφοῦ κατέστρεψεν οὕτως ἐξ ὀλοκλήρου τὴν ὑπόθεσιν, ἀπεράσισε νὰ στείλῃ ἐπιτρόπους εἰς τὴν Ἑλλάδα, οἵτινες ἐρευνήσαντες τὰ τῶν ὀρίων μηνὶ Μαρτίῳ 1831, ἀπεφάναντο ὅτι ἡ μόνη δυνατὴ ὀροθετικὴ γραμμὴ ἦν ἡ ἀπὸ τοῦ Παγασσητικοῦ ἕως τοῦ Ἀμβρακικοῦ κόλπου καὶ κατὰ ταύτην τὴν γνώμην ἐχαράχθησαν τὰ ὅρια τοῦ Βασιλείου, οἷα ὑπάρχουσι σήμερον.»

Μεγάλην ὄντως τιμὴν περιποιούσιν εἰς τὸν πρίγκηπα Λεοπόλδον οἱ λόγοι οἱ παρορμήσαντες αὐτὸν νὰ ἐμμεῖνῃ ἐν τῇ περὶ τῆς ἀρνήσεως τοῦ στέμματος τῆς Ἑλλάδος ἀπόφασίς αὐτοῦ· ἀλλ' ἡ ἀπόφασίς αὐτοῦ ἐκείνη, ἡ ἀπόρριξις τῶν φιλελευθέρων καὶ φιλανθρωπῶν αὐτοῦ αἰσθημάτων, μεγάλην ἐξήψην ὄργην παρὰ τοῖς ὑπουργοῖς τῆς Ἀγγλίας, ἐνῶ αὐτοὶ οὗτοι ἦσαν οἱ κύριοι αἰτίαι τῆς ἀρνήσεως αὐτοῦ καὶ τῆς ἀποτυχίας τῆς Συνδιασκέψεως, ἐξ ἧς εἰς μεγίστην περιήρχετο ἀμνηστικὴν ἢ εὐρωπαϊκὴν Διπλωματικὴν. Τὸ ὑπουργεῖον τοῦ Οὐέλλινγκτον τὰ πάντα μετήλλαξε καὶ τὰ πάντα διελογίσθη ὅπως ἐν αὐτῇ τῇ θεμελιώσει τοῦ νέου Κράτους τῆς Ἑλλάδος βίβη τὰ σπέρματα ἀδυναμίας καὶ καχεξίας, καταστήσαντα προβληματικὴν τὴν ὑπαρξίν αὐτοῦ καὶ ἀνίσχυρον αὐτὸ ὅπως ἐκπληρώσῃ τὸν προορισμὸν του. Μεθ' ὅλην τὴν καταφανεῖσαν ζωτικότητά τοῦ ἑλληνικοῦ ἔθνους, οἱ ἄγγλοι ὑπουργοὶ ἐπέμενον εἰς τὸ ἀπὸ τοῦ παρελθόντος αἰῶνος ἐπισήμως ὑπὸ τοῦ λόρδου Σάτκμ ἀνακηρυχθέν δόγμα περὶ τῆς ἀκεραιότητος τῆς ὀθωμανικῆς Αὐτοκρατορίας. Ἐξήτουν νὰ δημιουργήσωσι μικροσκοπικὸν κράτος ἀδύνατον, πτωχόν, μηδεμίαν δυνάμενον νὰ ἔχῃ εὐγενῆ φιλοδοξίαν, ἀνίκανον δὲ νὰ ταράξῃ τὴν ἐπὶ τῶν ἡμοφύλων δεσποτείαν τῆς προσφιλοῦς τῆ Ἀγγλικῆς πολιτικῆς Τουρκίας.» Ἐὰν μέλλωμεν ἐπὶ τέλους νὰ ἀναγκασθώμεν, ἔγραψεν ἀπὸ τοῦ 1829 ὁ λόρδος Ἀβερδην πρὸς τὸν πρωθυπουργὸν δούκα Οὐέλλινγκτον⁽¹⁾ νὰ χωρῶμεν πέραν τῆς Πελοποννήσου, δὲν νομίζετε ὅτι θὰ ἦτο προτιμότερον νὰ συστήσωμεν ἐκ τῶν βορείων ἐπαρχιῶν ἴδιον Κράτος; Τοῦτο εὐκολώτερον μὲν θὰ ἐδέχτο ἡ Πόλις,

θὰ ἦτο δὲ καὶ εὐπροσδεκότερον εἰς τοὺς ἐντροπῶντας εἰς τὰ ὄνειρα τῶν κλασικῶν χρόνων τῆς Ἑλλάδος. Ἀλλὰ πρὸ πάντων τοῦτο θὰ ἀνεχάιτιζε τὸ ὀρητικὸν πνεῦμα τῆς ἑλληνικῆς φιλοδοξίας, ἢν πρέπει νὰ ἀναμείνωμεν, μάλιστα ἐὰν συστήσωμεν Κράτος ὑπὸ μίαν καὶ μόνην κυβέρνησιν.»

» Ἐὰν ἡ Τουρκία, ἔγραφε πάλιν ὁ αὐτὸς λόρδος Ἀβερδην πρὸς τὸν δούκα Οὐέλλινγκτον⁽²⁾ κέκτηται ζωτικότητά τινα, ἡ κυριότης τῆς νήσου Εὐβοίας, προστιθεμένη εἰς τὴν τῆς Κρήτης, θὰ παρεῖχεν εἰς αὐτὴν τὰ μέσα ὅπως εἴη ὑποχείριον τῆν Ἑλλάδα». Οὕτω λοιπὸν τὸ ἀγγλικὸν ὑπουργεῖον μεριμνῶν περὶ τῆς Τουρκίας καὶ μόνης, ἐσκέφθη πρῶτον περὶ συστάσεως ἡγεμονίας ὑποτελοῦς ἐκ μόνης τῆς Πελοποννήσου, περὶ διχοτομήσεως τῆς Ἑλλάδος εἰς δύο μικρὰ καὶ ἐλευθέρὰ κράτη, εἴπειτα δὲ περὶ ἀποκλεισμοῦ τῆς Εὐβοίας καὶ τῆς Κρήτης ἀπὸ τοῦ νέου βασιλείου. Καὶ ἀπέτυχεν μὲν ὡς πρὸς τὰ δύο πρῶτα, τὴν διχοτομήσιν καὶ τὴν Εὐβοίαν ἢ μισέλλην ἐκείνη πολιτικὴ, ἐπέτυχεν ὅμως δυστυχῶς ὡς πρὸς τὴν Κρήτην, μεθ' ὅλας τὰς θυσίας καὶ τὰ δικαιώματα τῆς νήσου, καὶ μεθ' ὅλους τοὺς ὑπὲρ τῆς ἐνώσεως αὐτῆς μετὰ τῆς Ἑλλάδος γενναίους ἀγῶνας τοῦ τε Καποδιστριαίου καὶ τοῦ πρίγκηπος Λεοπόλδου.

Αἰτία λοιπὸν πρωτίστη τῆς ἀρνήσεως τοῦ Λεοπόλδου ἦτο αὐτὴ ἡ ἀγγλικὴ πολιτικὴ, καὶ δικαίως ὁ πρίγκηψ ἐν τῷ ἀνωτέρῳ πρὸς τὸν λόρδον Πάλμερστον ὑπομνήματι αὐτοῦ ἐπ' αὐτῆς ἐπιρρίπτει τὴν εὐθύνην τῆς ἀποτυχίας.

Ἄλλ' οὐ μόνον παρὰ τῶν ἀγγλικῶν ὑπουργῶν ἀλλὰ καὶ παρ' ἄλλων εὐρωπαϊκῶν διπλωματῶν, καὶ παρὰ φιλελλήνων ἐτι δημοσιολόγων κατέκριθη ἡ πολιτεία τοῦ Λεοπόλδου, ἐνῶ κατακριντέοι ἦσαν οἱ μὴ χορηγήσαντες εἰς αὐτὸν τὰ μέσα νὰ κρατῶσιν τὴν εἰρήνην καὶ τὴν εὐημερίαν εἰς τὸ νέον κράτος, πικρῶς δὲ καὶ πολυτρόπως ἐσχολιάσθη· ἄλλοι μὲν ἔλεγον ὅτι ἐνεκα ὑπερέμετρος πρὸς τὴν Ἑλλάδα ἀγάπης ἐθυσίαζε στέμμα ἔχον δι' αὐτὸν ποίησιν καὶ τοῦ ἑοῦ ἢ λάμπει τὸν ἐνέβαλλεν εἰς μέγαν ἐνθουσιασμὸν· ἄλλοι δὲ ἀπέδιδον εἰς αὐτὸν τὸναντίον ἀδικροίαν πρὸς τὴν δεινὴν τῆς Ἑλλάδος θέσιν καὶ φιλοδοξοῦς σκοποῦς ταπεινοῦς, ἀντικειμένους εἰς τὰς εὐγενεῖς αὐτοῦ προθέσεις.

Οἱ τελευταῖοι οὗτοι ἤντλουν ἐκ τινῶν συγχρόνων περιστάσεων εὐλογοφανῆ κατὰ πρώτην ἄποψιν ἐπιχειρήματα. Ὅτε ὁ πρίγκηψ εἶχεν ἐπανεῖλθῃ ἐκ Παρισίων εἰς Λονδίνον, περὶ τὰς ἀρχὰς Ἀπριλίου 1830, Γεώργιος ὁ Δ' ἔπαυσε δεινῶς ἐκ τῆς νόσου, ἣτις ἐμέλλε νὰ τὸν φέρῃ εἰς τὸν τάφον τῆ 26 Ἰουνίου. Ἐβδομηκοντού-

(2) Ἐπιστολὴ τῆς 24 Σεπτεμβρίου πρὸς τὸν δούκα Οὐέλλινγκτον. Αὐτόθι σελ. 136.

της ἦδη, πάσχων δὲ πρὸ πολλοῦ καὶ ὑπεσκαμμένος ὑπὸ βίου ἀκαλάστου, ἤγγιζεν εἰς τὰ ἔσχατα τοῦ βίου. Δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία, — ἔλεγον οἱ ἀρχηγοὶ τοῦ τορικοῦ ὑπουργείου, ὁ δούξ Οὐέλλινγκτον, ὁ λόρδος Ἀβερδην, ὁ λόρδος Ἐλδον, — ἡ νόσος τοῦ βασιλέως εἶνε ἡ αἰτία τῆς παραιτήσεως τοῦ πρίγκηπος Λεοπόλδου. Ἀφοῦ ὁ πρίγκηψ εἶχε δώσει ὑπόσχεσιν καὶ τὴν ἀνακαλεῖ, μόνον σοβαρὰ καὶ αἰφνιδίως αἰτία δύναται νὰ ἐξηγήσῃ τὴν πλινωθίαν ταύτην· ὁ βασιλεὺς ἀποθνήσκει· ὁ δὲ διάδοχος τοῦ ὁ δούξ Κλαρεντίας, γέρον, ὀλίγον θὰ ἐπιζήσῃ καὶ δὲν θὰ καταλίπη κληρονόμους. Τίς ὁ διάδοχος τοῦ θρόνου; Μικρὰ νεάνις, ἡ θυγάτηρ τῆς δουκίσσης τοῦ Κέντ, ἡ νεαρὰ πριγκίπισσα Βικτωρία. Θεὸς τῆς Βικτωρίας, σύζυγος τῆς ὑπὸ τοῦ ἔθνους θρηνομένης πριγκίπισσης Καρλόττας, προτιμᾷ βεβαίως, ἔλεγον οὗτοι, τὴν ἀντιβασιλείαν τῆς Ἀγγλίας, εἴπω καὶ βραχεῖαν, τῆς ἑλληνικῆς βασιλείας, καὶ τότε θὰ δώσει τὴν κυβέρνησιν τοῦ τόπου εἰς τοὺς φίλους τοῦ Οὐίγγους! — Εὐνόητον εἶνε ὑπόσον τοιαύτη ἰδέα καὶ τοιοῦτοι φόβοι ἠρέθιζον τοὺς Ἀγγλους κυβερνήτας κατὰ τοῦ Λεοπόλδου· πιθανώτατον δὲ ὅτι οὗτοι κινούμενοι ὑπὸ τοῦ φόβου τῆς ὑποψηφιότητος εἰς τὸν ἀγγλικὸν θρόνον τοῦ Λεοπόλδου, εἶχον καταλίπη τὴν ὑποψηφιότητα τοῦ Φερδινάνδου τῶν Κάτω Χωρῶν καὶ συνκινεῖσαι εἰς τὴν τοῦ Λεοπόλδου, ὡς βασιλέως τῆς Ἑλλάδος.

Οὐ μόνον δὲ οἱ Ἀγγλοὶ ὑπουργοὶ, ἀλλὰ καὶ βῶσσοι καὶ πρῶσοι διπλωμάται, καὶ ὁ πρίγκηψ Λιέβεν καὶ ὁ περίφημος βεβρὸν Στάιν τοιαύτην ἐδίδον ἐξηγήσιν τῆς παραιτήσεως τοῦ Λεοπόλδου. Καὶ αὐτὸ δὲ τὸ σπουδαιότατον γαλλικὸν περιοδικόν, ἡ Ἐπιθεώρησις τῆς Γαλλίας τὸ συσταθὲν τῷ 1829 ὑπὸ τοῦ Γκυζὸ καὶ τοῦ Μπαρὰντ ἀδιστακτικῶς παρεδέχετο τὴν ἐξηγήσιν ἐκείνην. «Πᾶς ὁ γινώσκων, ἔγραψε μὲν Ἰουλίῳ τοῦ 1830, ποῖον μέλλον ὁ θάνατος τοῦ βασιλέως ἦνοιγεν εἰς τὸν φιλόδοξον πρίγκηπα, δὲν εἶχε ἀνάγκην πλειόνων ὅπως φωτισθῆ· αἱ ἀνακολουθήσει καὶ ἡ ἀλλόδοξία αὐτοῦ πολιτεία ἦδη ἐξηγοῦνται, ἀφοῦ ἡ φιλοδοξία ἦτο τὸ πρωτίστον ἐκπτήριον τῆς διαγωγῆς του· εὐνόητον εἶνε ἐτι πρὸ τοῦ τέλους τοῦ Ἰανουαρίου, ὅτε ὁ βασιλεὺς εἶχε καλῶς τὴν ὑγίαν, εἶχε ζητήσῃ ἀνεὸ ὄρωσιν τὴν ἡγεμονίαν τῆς Ἑλλάδος, ἀπὸ δὲ τοῦ τέλους τοῦ Ἰανουαρίου μέχρι τῶν ἀρχῶν τοῦ Ἀπριλίου, ὅτε ὁ βασιλεὺς εἶχε κκαῶς ἐζητήσῃ νὰ κερδήσῃ καιρὸν καὶ νὰ παρατείνῃ τὸ ζήτημα, ὅτι τέλος, ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τοῦ Ἀπριλίου, μὴ ὑπαρχούσης πλέον ἐλπίδος περὶ δικαιοσύνης τοῦ βασιλέως, δὲν ἐσκέφθη πλέον ἄλλο τι ἢ νὰ διαρρήξῃ τὰς διαπραγματεύσεις ὑπὸ εὐλογοφανῆ πρόφασιν.»

Ἐὰν δὲν μάς ἀπατώσιν αἱ ἡμέτεραι πληρο-

φορίαι περὶ τοῦ χαρακτηῆρος τοῦ πρίγκηπος, εἶνε οὗτος ἀνὴρ οὐχὶ τοσοῦτον φιλόδοξος ὅσον ἀπογοητευμένος, ἀγαπῶν τὴν δόξαν, ἀλλὰ ἀγαπῶν μᾶλλον αὐτῆς τὰς ἀνέσεις τοῦ βίου, καὶ ὅστις μὲ φαντασίαν γερμανικὴν, παθαινομένην ζωηρῶς διὰ πάν τι νέον, συνενῶν, ὡς συμβαίνει συχνάκις, ἐνέργειαν νωθρὰν, ἀποδυσπετοῦσαν εὐκόλως πρὸς τὰς δυσχερείας τοῦ ἔργου. Οἱ τοιοῦτοι χαρακτηῆρες εὐκόλως ἔλκονται πρὸς τι νέον ταχέως ἐνθουσιάζει, διότι λαμβάνουσι κατ' ἀρχὰς ὑπ' ὄψιν μόνον τὴν καλὴν οὖν τῶν πραγμάτων, καὶ ἀποθαρρύνονται ὡσαύτως ταχύτερον, διότι ἀφοῦ λάβωσιν ἀπαξ μίαν ἀπόφασιν, δὲν βλέπουσι πλέον ἢ τὸ δυσχερὲς μέρος τῆς ἐκτελέσεώς της...»

(Ἐπιτελεῖ συνέχεται) ΧΑΡΙΛΑΟΣ ΜΕΛΕΤΟΠΟΥΛΟΣ

ΦΡΟΜΩΝ ΚΑΙ ΡΙΣΛΕΡ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΑΛΦΟΝΣΟΥ ΩΛΔΕ

Μετάφρασις Χ. Ἀννίνου

(Συνέχεια ἰδε προηγούμενον φύλλον).

Γ.

Τὸ ζυθοπωλεῖον τῆς οδοῦ Βλονδέλ.

Ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τοῦ γάμου τοῦ ὁ Ρίσερ εἶχε διαλάβῃ τὰς εἰς τὸ ζυθοπωλεῖον ἐπισκέψεις του. Ἡ Σιδωνία θὰ ἠγαριστεῖτο βλέπουσα αὐτὸν ἐξερχόμενον τὴν ἐσπέραν ἵνα πορευθῆ εἰς πολυτελεῖ τινα λέσχην, εἰς ἡμίγυριν ἀνδρῶν πλουσίων καὶ καλῶς ἐνδεδυμένων· ἀλλ' ἡ ἰδέα ὅτι ἐπέστρεφεν ἐκ νέου μετὰ τοῦ καπνοῦ τῶν καπνοσυρίγγων πρὸς τὴν ἑμάδα τῶν παλαιῶν του φίλων, τοῦ Σιγισμούνδου, τοῦ Δελομπέλ, τοῦ πατρὸς της, τὴν ἐταπεινὴν, τὴν κατέβληεν. Διὰ τοῦτο ὁ Ρίσερ δὲν μετέβαινε πλέον ἐκεῖ καὶ τοῦτο ὅπως οὐκ ἐλύπει. Τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος ζυθοπωλεῖον κείμενον εἰς μίαν λησμονημένην γωνίαν τῶν παλαιῶν Παρισίων ἦτο δι' αὐτὸν οἰονεὶ ἀνάμνησις τῆς πατρὸς του χώρας. Ἡ σπανιότης τῶν ἀμαζῶν, τὰ ὑψηλὰ κενυθωτὰ παρὰ τῶν ἰσογειῶν τῶν οἰκιῶν, ἡ ὁσμὴ τῶν φαρμάκων καὶ τῶν φαρμακευτικῶν προϊόντων ἢ ἀνακιδωμένη ἐκ τῶν παρ' αὐτῆ φαρμακείων ἀπέδιδον εἰς τὴν μικρὰν αὐτὴν ἑδρὴν Βλονδέλ ἀριστον ἡμιότιμα μὲ τινὰς ὁδοὺς τῆς Βασιλείας ἢ τῆς Ζυρίχης. Τὸ ξενοδογεῖον διηυθύνετο παρὰ τινος Ἑλβετοῦ καὶ ἦτο πλήρες συμπατριωτῶν του. Ὅσκις ἡ θύρα ἠνοίγετο, ἀναμίσσον τῆς ἡμίγλης τοῦ καπνοῦ καὶ τῶν τραγέων φλόγων τῆς γλώσσης τῶν κατοίκων τοῦ Βορρᾶ, διεφάνετο ὡς ὑπὸ σκία μίαν αἴθουσα χαμηλὴ, μὲ χορομήρικα κρεμάμενα ἐκ τῶν δοκῶν, μὲ βραβελικὸν ζυθὸν παρκατεταγμένον ἐν γοαμῆ, μὲ τὸ ἔδαφος ἀφειδῶς ἐπιστρωμένον διὰ βίνισμα-

(1) Τῆ 29 Ἰουλίου 1829. Weh. Despatches.

των ξύλου, επί της μεγάλης δὲ τραπέζης τοῦ συναλλακτηρίου διεκρίνοντο μεγάλαι λοπάδες πλήρεις γεωμήλων ἐχόντων τὴν σάρκα ὑπέρυθρον ὡς κάστανα, καὶ κάνιστρα πλήρη πράχτει. προσφάτως ἐξαχθέντων ἐκ τοῦ κλιθάνου καὶ ἐπιπεπασμένων διὰ λευκοῦ ἀλατος.

Ἐπὶ εἰκοσαετίαν ὁλόκληρον ὁ Ρίσλερ εἶχεν ἐκεῖ ἀποτεθειμένην τὴν καπνοσύριγγά του, μακρὰν καπνοσύριγγα σημειομένην διὰ τοῦ ὀνόματός του ἐπὶ τῆς σκευοθήκης τῶν τακτικῶν θαμιστῶν καὶ τὸ ἰδιαίτερόν του τραπέζιον ὅπου παρεκάθητο μετ' αὐτοῦ τινες συμπατριῶται εἰρηνικοί, σιωπηλοί, ἀκροώμενοι μετὰ θαυμασμοῦ, χωρὶς νὰ τὰς ἐννοῶσι, τὰς ἀτελευτήτους συζητήσεις τοῦ Σέβη καὶ τοῦ Δελομπέλ. Ἀφοῦ ὁ Ρίσλερ ἐλείπε καὶ οἱ δύο τελευταῖοι οὗτοι ἐγκατέλειπον ἐπίσης τὸ ζυθοπωλεῖον διὰ πολλοὺς ἰσχυροὺς λόγους. Ἐν πρώτοις ὁ κ. Σέβης κατῶκει νῦν πολὺ μακρὰν. Χάρης εἰς τὴν γενναϊδωρίαν τοῦ τέκνου τοῦ ἐπραγματοποιήθη τέλος τὸ διακαῆς ὄνειρον τοῦ βίου του.

— Ὅταν γείνω πλούσιος, ἔλεγε πάντοτε ὁ ἀνθρωπίσκος, ἐντὸς τῆς μελαγχολικῆς αὐτοῦ κατοικίας ἐν τῇ συνοικίᾳ τοῦ Ἐλους θὰ ἔχω ἓνα σπίτι ἰδικόν μου εἰς τὴν ἄκραν τῶν Παρισίων, με ἓνα μικρὸν κῆπον, τὸν ὅποιον θὰ σκάπτω καὶ θὰ ποτίζω μόνος μου. Διὰ τὴν ὑγείαν μου θὰ εἶνε αὐτὸ προτιμότερον ἀπὸ ὅλας τὰς συγκινήσεις τῆς πρωτευούσης.

Καὶ ὅμως, ἰδοῦ, εἶχε τώρα τὴν οἰκίαν, ἦν ὠνευροπόλει, καὶ ἐν τούτοις δὲν ἠὺχαριστεῖτο!

Ἐκεῖτο ἐν Μοντρούζ ἡ οἰκία αὐτῆ παρὰ τὴν ὁδὸν τοῦ φυλακείου τοῦ δημοτικοῦ φόρου «Μικρὰ ἐξοχικὴ οἰκία μετὰ κήπου» ἔγραφε τὸ ἐνοικιαστήριον, οὗ ὁ τετραγωνικὸς χάρτης παρεῖχε περίπου ἀκριβῆ ἰδέαν τῶν διαστάσεων τοῦ κτήματος. Ὁ χάρτης τῶν τοίχων ἦτο καινουργῆς, αἱ ζωγραφικαὶ πρόσφατοι. Ἐν βυτίῳ ὕδατος διὰ τὸν ποτισμὸν κείμενον παραπλευρῶς τῆς διὰ τὴν ἀναδενδράδα σκιαδὸς ἀνεπλήρου δῆθεν τὴν δεξαμενὴν. Προσθετόν δὲ εἰς ὅλα ταῦτα τὰ πλεονεκτήματα ὅτι εἰς φραγμὸς μόνον διεχώριζε τὸν παράδεισον αὐτὸν ἀπὸ μίαν ἄλλην «ἐξοχικὴν οἰκίαν μετὰ κήπου» ἀκριβῶς τοῦ αὐτοῦ εἶδους, ἐνθα κατῶκει ὁ ταμίας Σιγισμὸνδος Πλανῆς καὶ ἡ ἀδελφὴ του. Διὰ τὴν κυρίαν Σέβη ἡ γειτνίασις ἦτο πολὺτιμος. Ὁσάκις ἡ ἀγαθὴ γυνὴ ἐπληττε, μετέφερε τὸ ὕλικόν διὰ τὸ πλέξιμον καὶ διὰ τὴν ἐπισκευὴν τῶν παλαιῶν ἱματίων εἰς τὴν σκιαδὰ τῆς γεροντοκόρης, ἦν ἀπεθάμβου διὰ τῶν διηγήσεων τῆς περὶ τῶν παρελθόντων μεγαλείων τῆς. Δυστυχῶς ὁ σύζυγός της δὲν εἶχε τὰς αὐτὰς ἐπασχολήσεις.

Κατ' ἀρχὰς τὰ παντὰ ἔβαιον καλῶς. Τὸ θέρος εὐρίσκετο περὶ τὰ μέσα του. Ὁ κ. Σέβης διαρκῶς ἀνευ ἐπενδύτου με τὰς χειρὶδας τοῦ

ὕποκαμίσου, ἠσχολεῖτο περὶ τὴν ἐγκατάστασιν. Καὶ αὐτὴ ἡ θέσις ἐν ἣ ἐμελλε νὰ προσηλωθῇ τὸ ἐλάχιστον καρφίον ἐντὸς τῆς οἰκίας ἐγένετο ἀντικείμενον ὀκνηρῶν συνδικασίμων καὶ ἀτελευτήτων συζητήσεων. Τὸ αὐτὸ συνέβαινε καὶ ὡς πρὸς τὸν κῆπον. Εἶχεν ἀποφασίση κατ' ἀρχὰς νὰ τοῦ δώσῃ ῥυθμὸν ἀγγλικόν, με πρασιάς πάντοτε χλοεράς, με δενδροστοιχίας κυκλοτεροῦς σκιαζόμενας ὑπὸ συστάδων θάμνων. Ἀλλὰ τί ὁ διάβολος ὑποῦ οἱ θάμνοι ἐβράδυναν ν' ἀναπτυχθῶσιν!

— Μὰ τὸν Θεόν! ἔτσι μοῦ ἔρχεται ἡ ὄρεξις νὰ τὸν κάμω λαχανόκηπον, ἔλεγεν ὁ ἀνυπόμονος ἀνθρωπίσκος.

Καὶ ἐκτοτε ἄλλο τι δὲν ὠνευροπόλει εἰμὴ φυτείας ὄσπριων, καὶ φασόλια καὶ καρπούς. Ἐσκαπτε δι' ὅλης τῆς πρωΐας πολλάκις, συνωφρωμένους με ἦθος περιφροντι, ἀπομάσσω τὸ μέτωπον ἐπιδεικτικῶς ἐμπροσθεν τῆς συζύγου του διὰ νὰ τὴν ἀναγκάσῃ νὰ εἴπῃ:

— Μὰ δὲν ἀναπαύεσαι, καλέ!... θὰ σκοτωθῆς ἔτσι.

Ἐπὶ τέλους ὁ κῆπος ἔμεινε ἀνάμικτος, παράγων ἄνθη καὶ καρπούς, ὧν ἐν ταυτῷ ἀνθῶν καὶ λαχανόκηπος. Ὁσάκις ἐπορεύετο εἰς Παρισίους ὁ κ. Σέβης ἐφρόντιζε νὰ στολιζῇ τὴν κομμοιοδύχην του με ἐν ῥόδον ἐκ τοῦ κήπου του.

Ἐνὸσφ διήρκει ἡ θερινὴ ἐποχὴ, οἱ ἀπλοῖκοι ἀνθρώποι δὲν ἀπέκαμον θαυμάζοντες τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου ὀπισθεν τῶν ὄχρωμάτων, τὸ μῆκος τῆς ἡμέρας, τὸν καλὸν ἀέρα τῆς ἐξοχῆς. Ἐνίστατο τὴν ἐσπέραν, ἀνοικτῶν ὄντων τῶν παραθύρων ἐψάλλον διωδίκων τινά, ἐνώπιον δὲ τῶν ἀστέρων τοῦ οὐρανοῦ, οἵτινες ἀνέτελλον καθ' ἡν ὄραν ἀνήπτοντο καὶ οἱ φανοὶ τοῦ κυκλικοῦ σιδηροδρόμου, ὁ Φερδινάνδος καθίστατο λυρικός... Ἀλλ' ὅτε ἐπῆλθεν ἡ βροχὴ καὶ δὲν ἠδύνατο πλέον νὰ ἐξέρχεται!... οἶα μελαγχολία! Ἡ κυρία Σέβη, γνησίᾳ παρισινῇ ἐπέζητει τοὺς δραμίσκους τῆς συνοικίας τοῦ Ἐλους, τὰς ἐκδρομὰς τῆς μέχρι τῆς ἀγορᾶς ἢ τὰ ἐδωδιμοπωλεῖα τῆς συνοικίας.

Καθημένη πλησίον τοῦ παραθύρου εἰς τὴν συνήθη θέσιν ἐνθα ἔμενε παρατηροῦσα καὶ βᾶπτουσα ἔβλεπε τὸ μικρὸν ὄγγρον κηπῶν, ἐνθα τὰ ἄνθη καὶ τὰ χόρτα ξηρὰ ἦδη καὶ μεμαραμένα ἀπεσπῶντο ἀφ' ἐαυτῶν ἀπὸ τοῦ ἔρκους τῶν μετὰ τινος οἰονεῖ κοπώσεως, τὴν μακρὰν γραμμὴν τῶν πάντοτε χλοερῶν ἀνωφερειῶν καὶ εἰς τὴν γωνίαν ὕδατος ὀλίγον ἀπωτέρω, τὸν σταθμὸν τῶν λεωφορείων τῶν Παρισίων με πάντα τὰ σημεῖα τῆς πόλεως ἐξ ὧν διέρχονται ἀναγεγραμμένα διὰ προκλητικῶν γραμμῶν ἐπὶ τῶν ἐστιλθωμένων αὐτῶν πλευρῶν Ὁσάκις ἐκάστοτε ἐν τῶν τοιούτων λεωφορείων ἐκινεῖτο βραβῶς ὅπως ἀναχωρήσῃ, τὸ παρηκολούθει διὰ

τοῦ βλέμματός ὡς ὑπᾶλληλός τις ἐν Καυένη ἢ Νουμέα βλέπει τὸ ἀτμόπλοιον ὅταν ἐπιστρέφῃ εἰς Εὐρώπην, συνεταξείδευε νοερῶς μετ' αὐτοῦ, γινώσκουσα ἀκριβῶς εἰς ποῖον σημεῖον ἐμελλε νὰ σταματήσῃ, εἰς ποῖον ἄλλο ἐμελλε νὰ κάμψῃ τὴν ὁδὸν βαρέως στρεφόμενον, ψαῦον σχεδὸν διὰ τῶν τροχῶν του τὰ κράθυρα τῶν ἐργοστασίων.

Ἀφοῦ εὐρήθη δεσμώτης ὁ κ. Σέβης ἐγένετο φοβερός. Δὲν ἠδύνατο πλέον ν' ἀσχολεθῇ εἰς τὴν κηπουρικὴν. Τὴν Κυριακὴν ὁ περὶ τὰ ὄχρωματὰ χάρος ἦτο ἔρμος: δὲν ἦτο πλέον δυνατόν νὰ περιφέρηται μεταξύ τῶν χαμαὶ ἐπὶ τῆς χλόης γευματικουσῶν οἰκογενειῶν τῶν ἐργατῶν οἰκειῶς, φέρων τὰς κεντητὰς ἐμβάδας του, με ὄλην τὴν ἐξουσίαν πλουσίου κτηματίου ἐγγύς κατοικοῦντος. Αὐτὸ ἰδίως τὸν ἐθλίβε διότι πάντοτε κατείχετο ὑπὸ τοῦ πόθου ὅπως οἱ ἄλλοι ἀσכולῶνται περὶ αὐτοῦ. Ἐκτοτε δὲ μὴ γινώσκων πλέον τί νὰ πράξῃ, μὴ εὐρίσκων τινὰ πρὸς ὃν νὰ ἐπιδειχθῇ, ὅστις ν' ἀκούσῃ τὰ σχέδια του, τὰς ἱστορίας του, τὴν διήγησιν τοῦ συμβάντος εἰς τὸν δοῦκα τοῦ Ὀρλεάν ἀτυχήματος—παρόμοιόν τι, ὡς γνωρίζετε, εἶχε συμβῆ καὶ εἰς αὐτὸν κατὰ τὴν νεότητά του—ὁ ἀτυχῆς Φερδινάνδος βραβδαίως ἀπέτεινε ἐπιπλήξεις πρὸς τὴν σύζυγόν του:

— Ἡ κόρη σου μὰς ἐξορίζει... Ἡ κόρη σου ἐντρέπεται διότι μὰς ἔχει γονεῖς...

Καὶ δὲν ἤκούετο ἄλλο τι πλέον εἰμὴ «ἡ κόρη σου... ἡ κόρη σου...» Ἐπειδὴ ἀφότου ἐξηρηθίσθη κατὰ τῆς Σιδωνίας, τὴν ἀπηνεῖτο ἀφίνων εἰς τὴν σύζυγόν του πασαν τὴν εὐθύνην διὰ τὴν γέννησιν τοῦ ἀποτροπαίου καὶ ἀστόργου ἐκείνου τέκνου. Ἦτο ἀληθῆς ἀνακούρισις διὰ τὴν ταλαίπωρον κυρίαν Σέβη ὅσάκις ὁ σύζυγός της ἀνῆρχετο εἰς τι τῶν λεωφορείων τοῦ ἐγγύς σταθμοῦ ὅπως μεταβῇ πρὸς ἀνεύρεσιν τοῦ Δελομπέλ, οὗ ἡ ὀκνηρὰ περιπλάνησις ἦτο πάντοτε εἰς τὴν διαθέσιν του, καὶ ἐκμυστηρευθῆ εἰς αὐτὸν ὅλα τὰ παράπονα καὶ τὴν μνησικακίαν, ἦν ἔτρεπε κατὰ τοῦ γαμβροῦ του καὶ τῆς θυγατρὸς του.

Καὶ ὁ ἐνδοξὸς Δελομπέλ ἐμνησικακεῖ ἐπίσης κατὰ τοῦ Ρίσλερ καὶ εὐχαρίστως κατελάλει αὐτοῦ.

Ὁ μέγας ἀνὴρ ἠλπίζεν ὅτι ἐμελλε νὰ καταστῇ ἀπαρτήτης εἰς τὴν νέαν οἰκογένειαν, νὰ γείνη ὁ διοργανωτὴς τῶν ἐορτῶν τῆς, ὁ μόνος κριτὴς εἰς τὰ ζητήματα τῆς φιλοκαλίας. Ἀπεναντίας ἡ Σιδωνία τὸν ὑπεδέχετο ψυχρότατα καὶ ὁ Ρίσλερ οὐδὲ κἄν τὸν προσεκάλει πλέον εἰς τὸ ζυθοπωλεῖον. Ἐν τούτοις ὁ ἠθοποιὸς δὲν παρεπονείτο μεγαλοφῶνως, ὅσάκις δὲ συνήντα τὸν φίλον του ἀπέτεινε αὐτῷ παντοίας φιλοφρονήσεις καὶ κολακείας καὶ τοῦτο καθότι ἐμελλε νὰ τὸν λάβῃ ἀνάγκην.

Ἀποκαμὸν ν' ἀναμμένη ἐπὶ πλέον τὸν μεγαγορῶα διευθυντὴν, μὴ βλέπων προσεγγίζον τὸ ἐνδοξὸν σταθμὸν, εἰς ὃ πρὸ τῶσων ἐτῶν ἠλπίζεν ὁ Δελομπέλ συνέλαβε τὸ σχέδιον ν' ἀγοράσῃ ἐν θέατρον καὶ νὰ τὸ ἐκμεταλλευθῇ αὐτὸς ὁ ἴδιος. Διὰ τὰ κεφάλαια ἐστήριξε τὰς ἐλπίδας του ἐπὶ τοῦ Ρίσλερ. Ἀκριβῶς δὲ τότε ἐπωλεῖτο μικρὸν τι θέατρον κείμενον ἐπὶ τῆς λεωφόρου Ταμπλ, ἐξ αἰτίας τῆς χρεοκοπίας τοῦ διευθυντοῦ του Κατ' ἀρχὰς ὁ Δελομπέλ ὠμίλησε περὶ τούτου πρὸς τὸν Ρίσλερ λίαν ἀορίστως: ὑπὸ τύπην ὅλως ὑποθετικόν: «Εἶνε καλὴ δουλειὰ!...» Ὁ Ρίσλερ ἠκροῶτο μετὰ τὸ σύνθησις φλέγμα λέγων: «Πράγματι, θὰ ἦτο πολὺ καλὴ δουλειὰ διὰ σὰς...» Ἐπειτα ὅτε ἡ πρότασις ἐγένετο σαφέστερα, μὴ τολμῶν ν' ἀπαντήσῃ ἀρνητικῶς κατέφυγεν ὀπισθέντων: «νὰ ἰδοῦμεν... ἀργότερα... δὲν λέγω ὄχι...» τέλος δὲ ἀπήγγειλε τὴν ἐξῆς ἀτυχῆ φράσιν: «Πρέπει κανεὶς νὰ ἰδῇ τὸν προὔπολογισμόν.»

Ἐπὶ ὀκτῶ ἡμέρας ὁ ἠθοποιὸς ἐργάσθη πικρῶς, κατέστρωσε σχέδια, παρέταξεν ἀριθμούς, καθήμενος μεταξύ τῶν δύο γυναικῶν, αἵτινες τὸν παρετήρουν μετὰ θαυμασμοῦ, μεθυσκόμεναι ἐκ τοῦ νέου αὐτοῦ ὀνείρου. Εἰς τὴν οἰκίαν ἐνθα κατῶκει ἐλέγετο ἡδῆ: «Ὁ κ. Δελομπέλ θ' ἀγοράσῃ ἓνα θέατρον.» Εἰς τὸ βουλευτῆρον, εἰς τὰ καφενεῖα ἐνθα συγχάζουν οἱ ἠθοποιοί, σχεδὸν ἀποκλειστικῶς ἐγένετο λόγος περὶ αὐτῆς τῆς ἀγορᾶς. Ὁ Δελομπέλ δὲν ἀπέκρυπτεν ὅτι εἶχεν εὖρη προμηθευτὴν τῶν ἀπαιτούμενων κεφαλαίων: τούτου ἕνεκα περιεστοιχίζετο ὑπὸ πλήθους ἀέργων ἠθοποιῶν, ὑπὸ παλαιῶν συναδέλφων, οἵτινες ἐτυπτον οἰκειῶς τὸν ὄμῶν του, καὶ συνίστων αὐτοὺς εἰς τὴν μνήμην του: «Ξεύρεις, παλῆ σύντροφε!...» Αὐτὸς ὑπέσχετο θέσεις, προεγευμάτιζεν εἰς τὸ καφενεῖον, ἔγραφεν αὐτοῖσι ἐπιστολάς, ἐχαίρειζε διὰ τοῦ ἄκου τῶν δακτύλων τοὺς εἰσερχομένους, διεξήγε ζωηροτάτας συνομιλίας μετὰ τινος ἄλλου κατ' ἰδίαν καὶ παράμερα. Ἦδη δύο δραματογράφοι ἐλείπειν ἀνεγνώσαν εἰς αὐτὸν ἐν δράμα εἰς ἐπτὰ εἰκόνας, «τὸ ὅποιον τοῦ ἤρχετο περίφημα» ὡς πρῶτον ἔργον διὰ τὴν ἐναρξίν. Ἐλέγε: «τὸ θέατρον μου» καὶ ἀπηύθυνον ἡδῆ πρὸς αὐτὸν ἐπιστολάς με ἐπιγραφὴν: «Πρὸς τὸν κ. Δελομπέλ, διευθυντὴν.»

Ἀφοῦ κατέστρωσε τοὺς λογαριασμούς καὶ τὸν προὔπολογισμόν ἐπορεύθη πρὸς συνάντησιν τοῦ Ρίσλερ εἰς τὸ ἐργοστάσιον. Πλὴν οὗτος λίαν ἀψηλολημένος ὠνεύρισε αὐτῷ συνέντευξιν εἰς τὸ ζυθοπωλεῖον τῆς ὁδοῦ Βλονδιέλ. Τὴν ἐσπέραν ὁ Δελομπέλ φθᾶσας πρῶτος εἰς τὸ ζυθοπωλεῖον, ἐκάθησε παρὰ τὸ σύνθησις τραπέζιον, ἐζήτησε μίαν ὄκταν καὶ δύο ποτήρια καὶ ἀνέμενε. Ἀνέμενε ἐπὶ πολὺ, προσηλωμένον ἔχων τὸ βλέμμα

ἐπὶ τῆς θύρας, φρικῶν ἐξ ἀνυπομονησίας. Ἄλλ' ὁ Ρίσλερ δὲν ἤρχετο. Ὁσάκις εἰπήχετό τις, ὁ ἠθοποιὸς ἐστρέφετο. Εἶχεν ἀποθήκη τὰ ἐγγράφα του ἐπὶ τοῦ τραπέζιου καὶ τ' ἀνεγίνωσκε μετὰ νευμάτων καὶ κινήσεων τῆς κεφαλῆς καὶ τῶν χειρῶν.

Ἡ ἐπιχειρήσις ἦτο λαμπρά, ἐξοχος! Ἦδη ἔβλεπε τὸν ἑαυτὸν τοῦ ὑποκρινόμενον — διότι αὐτὸ ἦτο τὸ κυριώτερον — εἰς θεάτρον ἰδικόν του, μέρη γεγραμμένα ἐπίτηδες δι' αὐτὸν, διὰ τὴν ἰκανότητά του, ἅτινα θὰ περῆγον τὴν δέουσαν ἐντύπωσιν.

Αἴφνης ἡ θύρα ἠνεόχθη καὶ ἐν τῷ μέσῳ τοῦ καπνοῦ τῶν καπνοσφίγγων ἐνεφάνισθη ὁ κ. Σέβης. Ἐξεπλάγη καὶ δυσηρεστήθη ἰδὼν τὸν Δελομπέλ ἐκεῖ ὅσον καὶ ὁ Δελομπέλ ἰδὼν αὐτόν. Εἶχε γράψῃ εἰς τὸν γαμβρόν του ὅτι ἐπεθύμει νὰ συνομιλήσῃ μετ' αὐτοῦ περὶ σοβαρωτάτου ἀντικειμένου καὶ ὅτι θὰ τὸν ἀνέμενε ἐν τῷ ζυθοπωλείῳ. Ἐπρόκειτο περὶ ὑποθέσεως τιμῆς, τὴν ὑποῖαν ὄφειλε νὰ διεξαγάγῃ ἀναμεταξύ των, οἱ δύο ἄνδρες. Τὸ ἀληθές εἰς ὅλην αὐτὴν τὴν δόξαν ὑπόθεσιν τιμῆς ἦτο ὅτι ὁ κ. Σέβης εἶχε περαιοτήσῃ τὴν ἐν Μοντροῦζ μικρὰν οἰκίαν, καὶ εἶχεν ἐνοικίασῃ ἐν τῇ ὑδῶ Μάιλ εἰς τὸ μέσον τῆς ἐμπορικῆς συνοικίας, ἐν μαγαζεῖον μετὰ δωματίων ὑπεράνω αὐτοῦ. Μαγαζεῖον; .. μάλιστα, κύριοι! Καὶ τώρα ἐπτοημένος διὰ τὴν τολμηρὰν του ἀπόφασιν, ἀνησυχεῖ καὶ ἀνυπομένει ἕως νὰ μάθῃ τί θὰ ἔλεγε περὶ αὐτῆς ἡ θυγάτηρ του, τοσοῦτω μᾶλλον ὅσῳ τὸ μαγαζεῖον ἐστοίχιζε πολὺ περισσότερον ἢ ὁ ἐν Μοντροῦζ οἰκίσκος καὶ ἦτο ἀνάγκη ὁ ἐνοικιαστής νὰ προβῇ ἅμα τῇ ἐγκαταστάσει εἰς δαπανηρὰς τινας ἐπιδιορθώσεις. Γινώσκων πρὸ πολλοῦ τὴν καλοκαγαθίαν τοῦ γαμβροῦ του ὁ Δελομπέλ ἠθέλησε ν' ἀποταχθῇ κατ' ἀρχὰς πρὸς αὐτὸν ἐλπίζων νὰ τὸν προσελκύσῃ εἰς τὰ σχέδιά του καὶ νὰ καταλιπῇ εἰς αὐτὸν τὴν εὐθύνην τοῦ οἰκιακοῦ ἐκείνου πραξικοπήματος. Ἀντὶ τοῦ Ρίσλερ ὅμως εὗρισκεν αὐτόθι τὸν Δελομπέλ.

Ἐρρίψαν ἐπ' ἀλλήλων βλέμμα κκεντρεχῆς ὡς δύο κύβες συναντώμενοι πρὸ τοῦ αὐτοῦ πινάκιου. Ἐκάτερος ἐνόησε τί ἐξήτει ὁ ἄλλος καὶ οὔτε κεν προσεπάθησαν νὰ ὑποκριθῶσιν.

— Δὲν εἶν' ἰδῶ ὁ γαμβρός μου; ἠρώτησεν ὁ κ. Σέβης προσελθὼν τὸ βλέμμα ἐπὶ τῶν ἐπὶ τῆς τραπέζης ἐκτεθειμένων ἐγγράφων καὶ τομιζὼν τὴν λέξιν « γαμβρός μου » διὰ νὰ δείξῃ ὅτι ὁ Ρίσλερ ἦτο ἰδικὸς του γαμβρός καὶ οὐχὶ ἄλλου τινός.

— Τὸν περιμένω, ἀπήντησεν ὁ Δελομπέλ συνάξων τὰ ἐγγράφα του.

Καὶ μετὰ χεῖλην συνεσφιγμένα, μετ' ἀξιοπρεπείας, μυστηριώδους, θεατρικῶς πάντοτε προσέθηκε:

— Πρόκειται περὶ σπουδαιοτάτης ὑποθέσεως.

— Καὶ ἐγὼ ἐπίσης διὰ σπουδαιοτάτην ὑπόθεσιν ἦλθα, εἶπεν ὁ κ. Σέβης, οὐτινος αἱ ὀλίγα ἐπὶ τοῦ κρανίου τρίχες ἠνωρθώθησαν ὡς τοῦ ἀκκνοχοίρου.

Ταυτοχρόνως δὲ πλησιάζας ἐκάθησεν ἐπὶ τοῦ ἀνακλίντροῦ παραπλευρῶς τοῦ Δελομπέλ. ἐξήτησε ὡς αὐτὸς μίαν ὀκτὴν καὶ δύο ποτήρια, εἶτα δὲ μετὰ τὰς χεῖρας εἰς τὰ θυλάκια καὶ στηρίξων τὰ νῶτα εἰς τὸν τοίχον, ἀνέμενε. Τὰ δύο ἐκεῖνα κενὰ ποτήρια, κείμενα ἀντικρὺ ἀλλήλων καὶ προωρισμένα διὰ τὸ αὐτὸ ἀπὸν ὑποκείμενον ἐφαινοντο οἷονεὶ παρακλυθῶντα ἀλλήλα.

Καὶ ὁ Ρίσλερ ἐν τοσοῦτω δὲν ἐφάνετο.

Οἱ δύο ζυθοπόται σιωπηλοὶ, ἠδημόνου, ἀνεκινῶντο ἐπὶ τοῦ κρανίου των καὶ ὁ καθείς αὐτῶν ἠλπίζεν ὅτι ὁ ἄλλος ἐπὶ τέλους ἐμελλε νὰ βραυνηθῇ καὶ νὰ φύγῃ.

Τέλος ἡ δυσθυμία των ἐξεχειλίσθη καὶ φυσικῶ τῷ λόγῳ ἐστράφη πᾶσα κατὰ τοῦ ἀτυχῆς Ρίσλερ.

— Τί ἀπρίπει! νὰ κάμῃ νὰ τὸν περιμένῃ τόσῃν ὥρᾳ ἕνας ἄνθρωπος τῆς ἡλικίας μου! ἤρχισεν λέγων ὁ κ. Σέβης, ὅστις οὐδέποτε ἐπεκαλεῖτο τὴν ἡλικίαν του εἰμὴ εἰς τὰς τοιαύτας περιστάσεις.

Ὁ κ. Δελομπέλ ὑπέλαθε:

— Νομίζω τῶ ὄντι ὅτι μὰς ἐμπιάζει!

Ὁ δὲ ἄλλος:

— Ὁ κύριος βέβαια θὰ εἶχε σήμερον προσκεκλημένους εἰς τὸ τραπέζι του!

— Καὶ τί προσκεκλημένους!.. εἶπε περιφρονητικῶς ὁ ἐνδοξὸς Δελομπέλ, εἰς οὗ τὸ πνεῦμα ἐξηγεῖοντο ἡδὴ θλιβεραὶ ἀναμνήσεις.

— Τὸ ἀληθές εἶνε... ἐξηκολούθησεν ὁ κ. Σέβης.

Ἐπλησίασαν πρὸς ἀλλήλους καὶ συνομιλήσαν. Ἀμφότεροι ἐμνηστικῶν κατὰ τοῦ Ρίσλερ καὶ τῆς Σιδωνίας. Ἐξωμολογήθησαν λοιπὸν ἀμοιβαίως τὰ παράπονά των. Ὁ Ρίσλερ αὐτὸς μετὰ ὅλους τοὺς καλοκαγαθούς τρόπους του δὲν ἦτο κατὰ βάθος παράγωιστῆς καὶ νεόπλουτος· ἐχλεύαζον τὴν προφορὰν του, τὸ ἦθος του, ἐμιμοῦντο μερικὰ ἐλαττώματά του. Ὁμιλῆσαν κατόπιν περὶ τοῦ οἰκιακοῦ του βίου καὶ ταπεινῇ τῇ φωνῇ ἀνεκοίνουν ἐμπιστευτικῶς πρὸς ἀλλήλους τὰς ἰδέας των, ἐγγέλων οἰκειῶς συμπιλιωθέντες καὶ αὐθις.

Ὁ κ. Σέβης ἦτο τολμηρὸς περὶ τὰς ἐκφράσεις του.

— Νὰ προσέξῃ κακὰ! ἔλεγεν· ἔκαμε τὴν ἀνοησίαν ν' ἀφήσῃ τὸν πατέρα καὶ τὴν μητέρα ν' ἀπομακρυνθῶσιν ἀπὸ τὸ παιδί των ἀν τοῦ συμβῆ τίποτε, δὲν πρέπει καθόλου νὰ μὰς κίτταται. Μία νύκτ' ἡ ὁποία δὲν ἔχει τὸ παράδειγμα τῶν γονέων τῆς ἐμπρὸς εἰς τὰ μάτια τῆς πάντοτε... καταλαμβάνεις!

— Βέβαια, βέβαια! ἔλεγεν ὁ Δελομπέλ· μάλιστα ἀφοῦ ἡ Σιδωνία ἐγείνει πολὺ φιλάρεσκος... Ἐπὶ τέλους τί τὰ θέλεις;.. Θὰ πάθῃ ὅ,τι τοῦ ἀξίζει. Μήπως ἦτο πρόπον ἕνας ἄνθρωπος τῆς ἡλικίας του νὰ... Σιωπή! Ἴδου αὐτός.

Ὁ Ρίσλερ εἶχεν εἰσέλθῃ καὶ ἐπλησίαζε διαμείθων χειραφίας μετὰ πάντων σχεδὸν τῶν ἐν τῷ ζυθοπωλείῳ καθημένων.

Μεταξὺ τῶν τριῶν φίλων ἐπεκράτησε πρὸς στιγμὴν ποιὰ τις στενοχωρία. Ὁ Ρίσλερ ἐδικαιολογήθη ὅπως καλλίον ἠδύνατο. Εἶχε μείνῃ ἀρχὰ εἰς τὴν οἰκίαν του, ἐπειδὴ ἡ Σιδωνία εἶχεν ἐπισκεψαί — ὁ Δελομπέλ ἐκτύπησε διὰ τοῦ ποδός τὸν κ. Σέβην ὑπὸ τὴν τράπεζαν — ἐνῶ δὲ συνομιλεῖ ὁ ταλαίπωρος ἴστατο ἀμνηχνῶν πρὸ τῶν δύο κενῶν ποτηρίων, μὴ γινώσκων ἐμπροσθεν τίνος ἐπὶ τέλους ὄφειλε νὰ καθῆσθαι.

Ὁ Δελομπέλ ἐφάνη μεγάλθυμος.

— Ἐχετε νὰ συνομιλήσετε, κύριοι, εἶπε· νὰ μὴ σας στενοχωρῶ ἐγὼ.

Καὶ ἐψιθύρισε νεύων διὰ τοῦ ὀφθαλμοῦ πρὸς τὸν Ρίσλερ:

— Ἐχω τὰ ἐγγράφα.

— Τὰ ἐγγράφα; .. εἶπεν ὁ Ρίσλερ ἐκπεπληγμένος.

— Τὸν προῦπολογισμόν... εἶπε κρυφίως ὁ ἠθοποιός.

Καὶ μετὰ τοῦτο προσποιούμενος ἐπιδεικτικῶς τὸν διακριτικὸν ἄνθρωπον ἀπεσῆθη εἰς τὴν γωνίαν καὶ ἐπανέλαθε τὴν ἀνάγνωσιν τῶν ἐγγράφων, ἐρείδων τὴν κεφαλὴν ἐπὶ τῶν χειρῶν καὶ τὰς χεῖρας ἐπὶ τῶν ὤτων.

Πλησίον αὐτοῦ οἱ ἄλλοι δύο συνομιλοῦν κατ' ἀρχὰς ταπεινῇ τῇ φωνῇ, εἶτα μεγαλοφώνως διότι ἡ φύσις ὀξεῖα φωνῆ τοῦ κ. Σέβης δὲν ἠδύνατο νὰ ὑποταχθῇ ἐπὶ πολὺ εἰς τὸ μετριώδους λαλεῖν... Δὲν ἦτο δὲ καὶ τόσον γέρον ὥστε νὰ ταφῇ ἀπὸ τὰ τώρα!.. τί διάβολο!.. Βέβαια θ' ἀπέθνησκεν ἀπὸ πλῆξιν ἂν ἔμενε ἐν Μοντροῦζ... Ἦτο ἀνάγκη δι' αὐτὸν νὰ κατοικήσῃ εἰς τὴν ὑδὸν Μάιλ, ἐκεῖ ὅπου εἶνε ὅλη ἡ ζωὴ καὶ ἡ κινήσις τῶν ἐμπορικῶν συνοικιῶν.

— Ναι, ἀλλὰ μαγαζεῖ; .. τί νὰ τὸ κάμῃς; ἐτόλμησε νὰ εἴπῃ ὁ Ρίσλερ μετὰ δειλίας.

— Τί νὰ κάμω τὸ μαγαζεῖ; τί νὰ κάμω τὸ μαγαζεῖ; ἐπανελάμβανεν ὁ κ. Σέβης ἐρυθρὸς ὡς ὠδὸν τοῦ Πάσχα, ἐνῶ ἡ φωνὴ του ἀνήρχετο εἰς τὴν ὑπάτην τῆς κλίμακος αὐτῆς... Διότι εἶμαι ἐμπόρος, κύριε Ρίσλερ, ἐμπόρος καὶ υἱὸς ἐμπόρου!.. Ὡ! εἰς τὴν τῆς θὰ μοῦ εἰπῆτε· δὲν ἔχω ἐμπόριον. Ἀλλὰ ποῖος πταίει; Ἴδὼν ἐκεῖνοι οἱ ὅποιοι μετὰ περιώρισαν εἰς τὸ Μοντροῦζ, εἰς τὰ πρόθυρα τῆς Βικίτης, ὡς ἂν κανένα ἀνάστητον, εἶχον τὴν εὐφροσύνην νὰ μοῦ χορηγήσῃ τὰ κεφάλαια μὰς ἐπιχειρήσεως... — Εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο

ὁ Ρίσλερ κατώρθωσε νὰ ἐπιβάλλῃ αὐτῷ σιγὴν καὶ δὲν ἠκούοντο πλέον εἰμὴ θρύμματα συνδιαλέξεως, οἷον: « μαγαζεῖον εὐρυχωρότερον... μετὰ ὑψηλὴν ὄροσφὴν... ἀναπνεῶ καλλίτερα... σχεδὸν περὶ τοῦ μέλλοντος... ὑπόθεσις γιγαντιαία... θὰ ἠμιλήσω ὅταν εἶνε καιρὸς... πολλοὶ θὰ ἐκπλαγῶσι ».

Ἐνῶ δὲ ἤκουε τὰ διακεκομμένα ταῦτα τμήματα τῶν φράσεων ὁ Δελομπέλ ἐφάνετο ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον βυθιζόμενος εἰς τὴν μελέτην τοῦ προῦπολογισμοῦ του, προσποιούμενος ἐμφαντικῶς τὸν μὴ ἀκροώμενον. Ὁ Ρίσλερ ἐν ἀμνηχνῶν διατελῶν ἐρόσσα ἐκ διαλειμμάτων ὀλίγον ζυθοῦν διὰ νὰ μὴ φανῇ ἡ ταρχή του. Τέλος ἀφοῦ ὁ κ. Σέβης ἐπραύνη διὰ πολλοὺς λόγους, ὁ γαμβρός του ἐστράφη μειδιῶν πρὸς τὸν ἐνδοξὸν Δελομπέλ, οὐτινος ἀντίκρυσε τὸ αὐστηρὸν καὶ ἀπαθὲς βλέμμα ὅπερ ἐφάνετο λέγων: « Καὶ ἐγὼ, λοιπόν; .. »

— Ἄ, Θεὸ μου! ἀλήθεια!.. ἐσυλλογίσθη ὁ ταλαίπωρος Ρίσλερ.

Ἀλλάξας τότε θέσιν καὶ ποτήριον ἐκάθησεν ἀντικρὺ τοῦ ἠθοποιοῦ, ἀλλ' ὁ κ. Σέβης δὲν εἶχε τὴν συμπεριφορὰν τοῦ Δελομπέλ. Ἀντὶ ν' ἀπομακρυνθῇ ὡς διακριτικὸς ἄνθρωπος, ἐπλησίασε τὸ ποτήριόν του καὶ ἀνέμιχθη εἰς τὴν συνδιαλέξιν μετὰ τοιοῦτον τρόπον, ὥστε ὁ μέγας ἀνήρ ὅστις δὲν ἤθελε νὰ ἠμιλήσῃ ἐνώπιόν του, ἔθηκε διὰ δευτέραν φορὰν ἐπιδεικτικῶς τὰ ἐγγράφα εἰς τὸ θυλάκιόν του λέγων πρὸς τὸν Ρίσλερ:

— Θὰ τὰ ἰδῶμεν ἀργότερα.

Ἀλλὰ πράγματι ἐμελλον νὰ τὰ ἰδῶσι πολὺ ἀργὰ διότι ὁ κ. Σέβης διελογίσθη τὰ ἐξῆς:

« Ὁ γαμβρός μου εἶνε τόσον ἀγαθόπιστος... »

Ἄν τὸν ἀφήσω μόνον μετὰ αὐτὸν τὸν ἀπατεῶνα, Κύριος οἶδε τί θὰ τοῦ τραβήξῃ! »

Καὶ ἔμενε ὅπως τὸν ἐπιτηρῇ. Ὁ ἠθοποιός ἦτο κενώδης. Ν' ἀναβῆλθῃ δι' ἄλλην ἡμέραν; Ἄδύνατον. Ὁ Ρίσλερ πρὸ ὀλίγου εἶχεν ἀνακοινώσῃ αὐτῷ ὅτι τὴν ἐκπύριον ἐμελλε ν' ἀναχωρήσῃ ὅπως διέλθῃ ἐνὰ μῆνα εἰς Σαβινύ.

— Ἐνὰ μῆνα εἰς Σαβινύ! εἶπεν ὁ κ. Σέβης ἀπληπισμένος διότι ὁ γαμβρός του τοῦ διεφύεγεν. Καὶ ἡ ὑπόθεσις...

— Ὡ, θὰ ἐρχομαι εἰς Παρισίους καθ' ἡμέραν... Ὁ κ. Γαρδινὸς θέλει νὰ ἰδῇ τὴν μικρὰν του Σιδωνίαν...

Ὁ κ. Σέβης ἐσείσε τὴν κεφαλὴν· εὗρισκε τὸ τοιοῦτο λίαν ἄστοπον. Ἡ ἐργασία πρέπει νὰ προτιμᾶται ὅλων τῶν ἄλλων. Πρέπει νὰ εὕρισκεται κανεὶς ἐκεῖ, παρὼν πικρὸς, ἄγρυπνος. Ποῖος ἤξευρε; ἔξερκε τὴν νύκτα ἡμπορεῖ νὰ ἐκραγῇ πυρκαϊά. Καὶ ἐπανελάμβανε μετὰ ὕψος ἀπορηματικόν: « Τὸ μάτι τοῦ ἰδιοκτήτου!.. ζεῦρεται τί εἶνε, φίλε μου, τὸ μάτι τοῦ ἰδιοκτήτου; » ἐνῶ πλησίον αὐτοῦ ὁ ἠθοποιός ἔν ἐπίσης τὸ τα-

ξείδιον εκείνο οὐδαμῶς εὐηρέσεται, ἐστρογγύλευε τὰ χονδρά του ὀμματὰ ἀποδίδων εἰς αὐτὰ ἐκφρασίαν ὀξείαν καὶ δεσποτικὴν, ἀληθῆ ἐκφρασίαν ὀμματος δεσπότου.

Τέλος περὶ τὸ μεσονύκτιον τὸ τελευταῖον λεωφορεῖον τοῦ Μοντρούζ ἀπεμάκρυνε τὸν τυρηνικὸν πενθερὸν καὶ ὁ Δελομπέλ ἠδυνήθη νὰ λαλήσῃ.

— Ἐν πρώτοις τὸ πρόγραμμα, εἶπε, μὴ θέλων νὰ ἐπιληφθῆ ἀμέσως τῶν ἀριθμῶν καὶ μετὸν μονέλον εἰς τὸν ὀφθαλμὸν, ἐμφαντικός, ὡς νὰ εὐρίσκητο ἐπὶ τῆς σκηνῆς ἤρξατο ἀναγινώσκων :

« Ὅσκις τις θεωρεῖ ψυχρῶς τὸν βαθμὸν τῆς πικραλυσίας εἰς ὃν ἐξέπεσεν ἡ ὀφθαλμικὴ τέχνη ἐν Γαλλίᾳ, ὀσκις ἀναμετρά τις τὴν ἀπόστασιν ἣτις χωρίζει τὸ θεάτρον τοῦ Μολιέρου... »

Καὶ οὕτω καθεζῆς ἦσαν πολλαὶ σελίδες ταυαῦται. Ὁ Ρίσερ ἠκροῶτο, ἐκμυζῶν τὴν καπνοσύριγγά του, μὴ τολμῶν νὰ κινήσῃ διότι κατὰ πάσαν στιγμὴν ὁ ἀναγινώσκων τὸν παρετήρει ἄνωθεν τοῦ μονέλου τοῦ διὰ νὰ κρίνῃ περὶ τοῦ ἀποτελέσματος τῶν φράσεων του. Δυστυχῶς εἰς τὸ μέσον τοῦ προγράμματος τὸ ζυθοπωλεῖον ἐκλείπειν. Τὰ φῶτὰ του ἤδη ἐσβέννυντο καὶ ὤφειλον ν' ἀπέλθωσι... Καὶ ὁ προῦπολογισμὸς... Συνεφάνησαν νὰ τὸν ἀναγιώσῃ καθ' ὁδόν. Ἐσκαμμάτων ὑπὸ πάντα φανόν ἢ λαμπτήρα φωταερίου Ὁ ἠθοποιὸς ἐξέθετε τοὺς ἀριθμούς του. Τόσον διὰ τὴν αἴθουσαν, τόσον διὰ τὸν φωτισμὸν, τόσον διὰ τοὺς ἠθοποιούς. Ἐπὶ τοῦ θέματος δὲ τούτου τῶν ἠθοποιῶν ἐπέμενε.

— Τὸ καλὸν εἰς αὐτὴν τὴν ἐπιχειρήσειν εἶνε, ἔλεγεν, ὅτι δὲν ὑπάρχει ἀνάγκη πληρωμῆς μισθοῦ διὰ πρωταγωνιστὴν ἢ πρωταγωνιστῆς μας ὅα εἶνε ὁ Μπιμπῆς!... (Ὅσκις ὁ Δελομπέλ ἐλάλει περὶ τοῦ ἑαυτοῦ του, ἀπεκαλεῖ προθύμως ἑαυτὸν Μπιμπῆν...). Ὁ πρωταγωνιστὴς λαμβάνει μισθὸν εἰκοσι χιλιάδων φράγκων... Καὶ ἀφοῦ δὲν θὰ πληρώσῃτε τίποτε εἶνε ὡς νὰ βάλτε εἰκοσι χιλιάδας εἰς τὴν τσέπην σας. Δὲν εἶνε ἀλήθεια;

Ὁ Ρίσερ δὲν ἀπήντα. Εἶχε τὸ περίφροντι ἦθος καὶ τὸ ἐκστατικὸν βλέμμα ἀνθρώπου οὗ ὁ νοῦς πλανᾶται εἰς ἄλλας σκέψεις. Εἶχεν ἤδη ἀναγνωσθῆ καὶ ὁ προῦπολογισμὸς, ὁ Δελομπέλ ὅστις ἔδωκε μετὰ τρόμου πλησιάζουσιν τὴν καμπὴν τῆς ὁδοῦ τῶν Καλογραϊῶν. Ἐθῆκε τέλος εὐκρινῶς τὸ ζήτημα : ἤθελεν ἢ δὲν ἤθελε ν' ἀναλάβῃ τὴν ἐπιχειρήσειν;

— Λοιπὸν... ὄχι! εἶπεν ὁ Ρίσερ ἐμφυχόμενος ὑπὸ ἠρωικοῦ θάρρους, ὅπερ ἠρῆστο πρὸ πάντων ἐκ τῆς γειτνιασεως τοῦ ἐργοστασίου του καὶ ἐκ τῆς ιδέας ὅτι ἡ εὐμερία τοῦ οἴκου του διεκυβέυετο. Ὁ Δελομπέλ ἐξεπλάγη. Ἐθῆωσε τὴν ὑπόθεσιν ὀριστικῶς τελειωμένην καὶ προσέβλεψε

τὸν μεθ' οὗ συνωμίλει μετ' ὀφθαλμούς διεσταλμένους ἐκ τῆς ἐκπλήξεως.

— Ὅχι, ἐκπνέλαθεν ὁ Ρίσερ... Δὲν δύναμαι νὰ πράξω ὅ, τι μοῦ ζητεῖτε... ἰδοὺ δικτὶ Βραδέως δὲ μετὰ τῆς συνήθους αὐτῶ νωθότητος ὁ ἀγαθὸς ἀνὴρ ὠμολόγησεν ὅτι δὲν ἦτο πλούσιος. Καίπερ σινέτικος σημαντικοῦ ἐμπορικοῦ οἴκου δὲν εἶχεν ἐν τούτοις χρήματα διαθέσιμα. Ὁ Γεώργιος καὶ αὐτὸς ἐλάμβανον κατὰ μῆνα ποσὸν τι ἐκ τοῦ ταμείου. Ἐπειτα μετὰ τὸν ἰσολογισμὸν κατὰ τὴν λῆξιν τοῦ ἔτους διενέμοντο τὰ κέρδη. Ἡ ἐγκατάστασις του τοῦ ἐστοίχισεν ἀκριθὰ εἶχεν ἐξαντλήσῃ εἰς αὐτὴν πάσαι τὰς οικονομίας του, ὑπολείποντο δὲ τῆσκαρες μῆνες μέχρι τοῦ ἰσολογισμοῦ. Πόθεν θὰ ἐλάμβανε λοιπὸν τὰς 30,000 φράγκα, κίτινες ἀπῆτο, το ἀμέσως διὰ τὴν ἀγοράν τοῦ θεάτρου; Ἄλλως τε ἡ ἐπιχειρήσειν ἐνδεχόμενον ἦτο καὶ νὰ μὴ εὐδοκίμησῃ.

— Ἀδύνατον!... ὅταν εἶνε εἰς τὸ μέσον ὁ Μπιμπῆς!

Καὶ λέγων ταῦτα ὁ ταλαίπωρος Μπιμπῆς ἐπεδείκνυε τὸ παράστημά του ἄλλ' ὁ Ρίσερ ἦτο ἀμετάπειστος καὶ πάντα τὰ ἐπιχειρήματα τοῦ Μπιμπῆ συνεντρίβοντο κατὰ τῶν αὐτῶν ἀρνήσεων : « Ἀργότερα, μετὰ δύο, μετὰ τρεῖς ἔτη, δὲν σου λέγω... »

Ὁ ἠθοποιὸς ἐπάλασεν ἐπὶ πολὺ ὑπερασπιζῶν πεισματωδῶς τὸ ἔδαφος.

Προέτεινε νὰ καταρτίσῃ ἐξ ἀρχῆς νέον προῦπολογισμὸν... Ἐνδεχόμενον ἦτο ν' ἀποκτήσῃ τὰ πράγματα εὐηγήτορα : αἴθ' εἶνε πάντοτε πολὺ ἀκριθὰ δι' ἐμέ, εἶπε διακόπτων ὁ Ρίσερ. Τὸ ὄνομά μου δὲν μοῦ ἀνήκει ἀνήκει εἰς τὴν ἐμπορικὴν ἐπωνυμίαν. Δὲν ἔχω δικαίωμα νὰ τὸ ἀναμιζῶ φαντασθῆτε νὰ χρεωκοπήσω! Καὶ ἡ φωνὴ του ἔτρεπε προσέρουσα τὴν τελευταίαν ταύτην λέξιν.

— Ἄλλ' ἀφοῦ θὰ εἶνε τὰ πάντα εἰς τὸ ὄνομά μου, ἔλεγεν ὁ Δελομπέλ, ὅστις δὲν εἶχε τοιούτους δισταγμούς. Καὶ ἐδοκίμασε τὰ πάντα ὅπως τὸν πείση, ἐπεκαλέσθη τὰ ἱερά συμφέροντα τῆς τέχνης, προέβη μέχρι τοῦ νὰ ἠμιλήσῃ καὶ περὶ τῶν νεανίδων ἠθοποιῶν, ὧν τὰ προκλητικὰ βλέμματα...

Ὁ Ρίσερ ἀνεκαγγχασεν :

— Ἐὶα δὲ!... τί κἄθησκι καὶ λέγεις, κυμένε καὶ σὺ!... Ἀησμονεῖς ὅτι εἴμεθα ἀμφοτέροι ἕγγαμοὶ καὶ ὅτι μάλιστα εἶνε πολὺ ἀργὰ καὶ κί σύζυγοί μας μας περιμένουν;... Δὲν πιστεύω νὰ δυσηρεστήθῃς, αἰ; Ἐνωσεῖς ὅτι δὲν ἦτο ἀρνήσις ἐκ μέρους μου... Νὰ σοῦ εἰπῶ! Ἐλα νὰ με ἰδῆς μετὰ τὸν ἰσολογισμὸν... Ὅα τὰ ἔκνακειοῦμεν. Ἄ! νὰ καὶ ὁ μπαρμπὰ Ἀχιλλεὺς ὅπου σβύνει τὰ φῶτα... Λοιπὸν ἀποσύρομαι... Καλὴ νύκτα!

Εἶχε παρέλθῃ ἤδη ἡ πρώτη μετὰ τὸ μεσονύκτιον ὅτε ὁ ἠθοποιὸς εἰσῆλθεν εἰς τὴν κατοικίαν του.

Αἱ δύο γυναῖκες τὸν ἀνέμενον ἐργαζόμεναι ὡς πάντοτε, ἀλλὰ μετὰ τινος πυρετώδους ζωηρότητος ἀσυνήθους εἰς αὐτάς. Κατὰ πάσαν στιγμὴν ἡ μεγάλη ψαλὶς δι' ἧς ἡ κυρία Δελομπέλ ἐκοπτε τὰ ἐκ κασσιτέρου σύρματα κατελαμβάνετο ὑπὸ παραδόξου φρικιάσεως, οἱ δὲ μικροὶ δάκτυλοι τῆς Ποθητῆς καταγινόμενοι εἰς τὴν προσαρμογὴν καὶ διευθέτησιν κοσμημάτων τινος ἐκινουνο μετὰ τὴν ταχύτητα, ὥστε προὐκάλουν τὸν ἰλιγγον. Τὰ ἐνώπιόν της ἐπὶ τῆς τραπέζης ἰσθεμιμένα μακρὰ πτερά τῶν παραδεισειῶν ἐφάνοντο καὶ αὐτὰ ἐπίσης ἔχοντα στίλβην καὶ καὶ χρῶμα λαμπρότερον ἢ κατὰ τὰς ἄλλας ἡμέρας. Διότι κατὰ τὴν ἐσπέραν ἐκείνην εἶχε κατασκευάσῃ αὐτοῖσι ἡ ὠραία ἐπισκέπτρια, ἡ καλουμένη Ἑλπίς. Εἶχε λάβῃ τὸν μέγαν κόπον ν' ἀνέλθῃ μέχρι τῆς πέμπτης ὁροφῆς διὰ τῆς ζοφερᾶς κλίμακος, νὰ διανοίξῃ τὴν θύραν τῆς μικρᾶς κατοικίας διὰ νὰ βίψῃ ἐντὸς αὐτῆς φωτεινὸν βλέμμα. Ὅσας ἀπογοητεύσεις καὶ ἀν' ὑπέστη τις εἰς τὸν βίον του, πάντοτε ἀποθαμβεῦται ἐκ τῶν μαγικῶν ἐκείνων ἀστραπῶν.

— Ἄ! ἀν' ἐπετύγχανεν ὁ μπαρμπὰς σου!... ἔλεγεν ἐκάστοτε ἡ κυρία Δελομπέλ, συνοψίζουσα οἰονεὶ πλῆθος εὐδαιμόνων λογισμῶν, εἰς οὐς ἀρίστο ἡ βέμβη της

— Ὅα ἰπιτύχη, μαμμὰ, μὴ ἀμφιβαλλῆς. Ὁ κ. Ρίσερ εἶνε τόσο καλός!... ἐγὼ σοῦ ἐγγυῶμαι δι' αὐτόν. Καὶ ἡ Σιδωνία ἐπίσης μας ἀγαπᾷ, μολονότι μετὰ τὸν γάμον της φαίνεται ἀμέλῃς πρὸς τοὺς φίλους της... Ἄλλὰ πρέπει κανεὶς νὰ ἔχῃ ὑπ' ὄψιν καὶ τὰς περιστάσεις... Ἐπειτα, ποτὲ δὲν θὰ λησμονήσω τί ἐπραξεν αὐτὴ χάριν ἐμοῦ.

Καὶ ἐπὶ τῇ ἀναμνήσει ἐκείνου ὅπερ ἡ Σιδωνία εἶχε πράξῃ χάριν αὐτῆς, διεξῆγεν εἰς μάλλον πυρετωδῶς τὸ ἔργον της. Οἱ δάκτυλοι της ἠλεκτριζόμενοι ἐκινουνο μετὰ διπλάσις ταχύτητος. Ἐνόμιζε τις ὅτι ἔτρεχον ὀπισθεν πράγματός τινος φευγαλέου, ἀνεφίκτου, οἷον ἡ εὐδαιμονία ἢ ὁ ἔρως τινός μὴ ἀνταγαπῶντος.

« Καὶ τί ἐπραξε χάριν σου; » ὤφειλε νὰ τὴν ἐρωτήσῃ ἡ μήτηρ της ἄλλ' ὅ, τι ἔλεγε ἡ θυγατὴρ της δὲν τὴν ἐνδιέφερε κατ' ἐκείνην τὴν στιγμὴν, διότι ἐσυλλογιζέτο τὸν μέγαν αὐτῆς σύζυγον.

(Ἐπεταί συνέχεια)

Αἱ παρατηρήσεις, αἱ σκέψεις, τὰ γνωμικά, δὲν διδάσκουσιν—ἐξηγοῦσι μόνον καὶ παραμυθοῦσι.

Μὴ ζῆτει παρὰ τῶν κακῶν τὸν λόγον δι' ὃν πράττουν τι· δὲν ἔχουν λόγους, ἔχουν μόνον προφάσεις.

Ἀπὸ τοῦ σημερινοῦ φύλλου ἀρχόμεθα δημοσιεύοντες λίαν ἐνδιαφερούσας ἱστορικὰς εἰδήσεις περὶ τῶν παλαιωτάτων ἐκκλησιῶν τῶν Ἀθηνῶν, ληθείσας ἐξ ἀνεκδότου εἰς ἱστορικῆς καὶ ἀρχαιολογικῆς μελέτης εφερούσης τὸν τίτλον Ἰουστινιανικαὶ Ἀθῆναι καὶ εὐμενῶς παραχωρηθείσας ἡμῖν πρὸς δημοσίευσιν ὑπὸ τοῦ ἐπιφανοῦς συγγραφέως πρὸς ἐν ὁμολογούμεν ἐπὶ τούτῳ πλείστας χάριτας. Σ. τ. Δ.

ΑΙ ΠΑΛΑΙΑΙ ΕΚΚΛΗΣΙΑΙ ΤΩΝ ΑΘΗΝΩΝ

ΑΓΙΩΝ ΑΠΟΣΤΟΛΩΝ

Ἐπὶ τῆς ἀπὸ Ἀρείου Πάγου ἐντεύθεν εἰς τὰ κάτω τῆς πόλεως ἀγοῦσης ὁδοῦ, ὑπῆρχεν ὀκτάπτερος ἐπ' ὀνόματι τῶν ἁγίων Ἀποστόλων τιμωμένη ἐκκλησία, ὅπου τὸ πάλαι ἱδρυτο τῶν δώδεκα θεῶν ὁ βωμός. Τὸ ἱερόν αὐτὸ κτίσμα ἀνηγέρθη κατὰ τὸ πρότυπον τῆς ἐν Ἀντιοχείᾳ ὑπὸ τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου ἐν ὀκταγώνῳ σχήματι κτισθείσης ἐκκλησίας (315-317), τῆς διὰ τὴν περισσὴν αὐτῆς περιχρῶσασιν κληθείσης «χρυσὸν Κυριακόν» (Dominicum aureum).

Τῆς ἀρχαίας ἐκκλησίας τῶν ἁγίων Ἀποστόλων αἱ βασεῖς σώζονται μέχρι τοῦ νῦν, ἀν καὶ ἡ μεταγενεστέρα οἰκοδομὴ παρεμόρφωσε τὴν ἀρχικὴν διαγραφὴν ὅμοια κτίσματα ἦσαν ὁ παλαιὸς ὀκτάγωνος ναὸς τῆς Ἀναστάσεως ἐν Ἱερουσαλὴμ, ἐγερεθείς ὑπὸ τῶν βασιλείων Κωνσταντίνου καὶ Ἑλένης (337-355), καὶ ὀνακαιμισθεῖς παρὰ τῆς ἐν τῇ ἀγίᾳ πόλει ἡσυχάζουσας αὐγοῦστας Ἀθηνάϊδος Εὐδοκίας ἢ ἐν Ναζιανζῶ τῆς Καππαδοκίας ὀκτάγωνος ἐκκλησία, ἡ κτισθεῖσα παρὰ τοῦ ἐπισκόπου Γρηγορίου (370), πατὴρς Γρηγορίου τοῦ Ναζιανζηνοῦ καὶ ἡ σύγχρονος σχεδὸν ἐκκλησία τοῦ ἐν Μεδιστάνῳ ἁγίου Λαυρεντίου (380). Ὅμοια ἦσαν καὶ τὸ ἐν Ραβέννῃ ὀκτάγωνον βαπτιστήριον τῶν Ὀρθοδόξων οὕτω καλούμενον (425), τὸ τιμώμενον ἐπ' ὀνόματι τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τῆς Κολυμβήθρας· καθὼς καὶ τὸ ἐν τῇ αὐτῇ πόλει ἱδρυθὲν μαρτύριον τοῦ ἁγίου Βιταλίου (547).

Τοῦ εὐκτηρίου τῶν ἁγίων Ἀποστόλων τὸ ὀκτάγωνον σχῆμα δὲν σημαίνει ὅτι ἐκτίσθη ἐν προτέρᾳ τῆς βασιλείας Ἰουστινιανοῦ ἐποχῇ, ὅτε ἐπεκράτει ὁ ἰδιαζων αὐτὸς ρυθμὸς. Πρῶτοι χριστιανικαὶ ἐκκλησαὶ ἐν Ἀθῆναις ἦσαν αἱ ἐπὶ Ἰουστινιανοῦ ἐξ ἐθνικῶν ναῶν μεταποιηθεῖσαι, νεαὶ δὲ ἐκτίσθησαν ἐπὶ αὐγοῦστας Εἰρήνης τῆς Ἀθηνάϊδος λήγοντος Ἡ' αἰῶνος καὶ ἐφεξῆς ἄλλὰ καὶ αὐταὶ ἄλλοτε ἄλλως, δρομικαί, ὀκαίχωνοι ἢ προυλλωταί.

ΑΓΙΟΥ ΦΙΛΙΠΠΟΥ

Ἐν τέλει τῆς ἀπὸ τοῦ ναοῦ τῶν ἁγίων Ἀποστόλων πρὸς τὰ κάτω τῆς πόλεως ὁδοῦ, τῆς νῦν καλουμένης ὁδοῦ Στοῶν, ἐπὶ τῇ ἀναστομῶσει

αὐτῆς μετὰ τῆς ἀπ' ἀνατολῶν κατερχομένης ὁδοῦ Ἀδριανοῦ, ὅπου ἐπὶ Τουρκοκρατίας ὑπῆρχε παλαιὰ τις ὀψωνίων ἀγορὰ καὶ παρ' αὐτὴν τὰ χαλκοπρατεῖα, ἰδρυτο ἀπὸ τοῦ Θ' αἰῶνος ἐκκλησία δρομικὴ καὶ ζυλῶστεργος τιμωμένη ἐπ' ὀνόματι τοῦ ἁγίου ἀποστόλου Φιλίππου, ἧς τὰ εἰρήπια ἐσώζοντο ἐπὶ τῆς ἐπανκστάσεως κατὰ τῶν Τούρκων. Ταύτην νοεῖ ὁ ἀνώνυμος συγγραφεὺς τῆς περιηγήσεως Ἀθηνῶν μεσοῦντος ΙΕ' αἰῶνος λέγων ἀκατὰ ἄρκτον δὲ ἡ πρώτη ἀγορὰ τῆς πόλεως εἰς ἣν ὁ ἀπὸστολος τὸν γραμματεῖα ἐθύθισεν, ὑπικινιττόμενος ὅσα λέγουσιν αἱ ἀπόκρυφοὶ ἀπράξεις τοῦ ἁγίου Φιλίππου τοῦ Ἀποστόλου ὅτε εἰσῆλθεν εἰς τὴν Ἑλλάδα, ὅτι δὴλα δὴ ὁ ἀπὸστολος ἐλθὼν καὶ διατρίψας δύο ἔτη ἐν Ἀθήναις εὐαγγελιζόμενος τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, ἐποίησε θαύματα πολλὰ καὶ ἐθύθισε ζῶντα τὸν γραμματεῖα τοῦ ἀρχιερέως Ἱεροσολύμων παρκαλοῦθησαντα καὶ ἀντιλέγοντα, καὶ ὅτι ἀφ' οὗ κατεσκευάσθη ἐκεῖ ἐκκλησίαν κατέστησεν ἐπ' αὐτῆς ἐπίσκοπον καὶ πρεσβύτερον καὶ ἐπειτα ἀπῆλθεν εἰς τὴν Παρθίαν».

Τὸ σχῆμα τῆς ἐκκλησίας, ἡ ἀπλότης τῆς διαγραφῆς καὶ ἡ διήρυκτοσκεπῆς ζυλῶνος στέγη παρῆσαν τινὰς ὅπως νομίσωσιν αὐτὴν ἀνήκουσαν τῇ προηγηθείσῃ τοῦ βασιλέως Ἰουστινιανοῦ ἐποχῆ, ὅτε αἱ χριστιανικαὶ ἐκκλησίαι ἐκτίζοντο κατὰ τὸν ἐν τῇ πρεσβυτέρᾳ Ῥώμῃ ἐθιζόμενον ῥυθμὸν τῶν λεγομένων βασιλικῶν οὕτω ὁ γάλλος A. Couchaud ἐχαρακτήρισεν αὐτὴν κτίσμα τοῦ Ε' ἢ Σ' αἰῶνος. Ἀλλ' εἶνε γνωστὸν ὅτι ἐν Ἀθήναις καὶ μετὰ τὴν βασιλείαν τοῦ Ἰουστινιανοῦ καὶ τὸν παρ' αὐτοῦ ἐγκαταστήντα βυζαντικὸν ῥυθμὸν τῶν κυλινδροειδῶν θόλων καὶ τρουλλωτῶν ἐκκλησιῶν, μέχρι λήγοντος Θ' αἰῶνος ἐξηκολούθει ἡ οἰκοδομὴ τῶν βασιλικῶν, ἢ τοι δρομικῶν ἐκκλησιῶν. Ὁ καθ' ὅλα ὅμοιος τῇ τοῦ ἁγίου Φιλίππου ἐκκλησίᾳ ναὸς τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Βαπτιστοῦ, ὁ λεγόμενος τοῦ Μαργαυτοῦ, κατὰ τὴν ἐπ' αὐτοῦ μνημόσυνον ἐπιγραφὴν εἶχε κτισθῆ ἐν ἔτει 871, ὁ δὲ ἐν ἔτει 1049 κατὰ βυζαντικὸν ῥυθμὸν ἐκ βᾶθρων ἀνακινισθεὶς ναὸς τοῦ ἁγίου Θεοδώρου ἦν παλαιότερον μικρὰ καὶ ζυλῶστεργος βασιλική.

Τοῦ ἁγίου Φιλίππου ἡ ἐκκλησία παρὰ τὴν μεσαιὼν ἐξώθεν τρίπλευρον, ἐσωθεν δὲ ἡμικύκλιον κόγχην, παρουσίαζε δύο ἄλλας ὁμοίας ἀλλὰ μικροτέρας ἐκτέρωθεν τοῦ ἁγίου βήματος καὶ τοῦ θυσιαστηρίου τὰ λεγόμενα μαύκια ἢ τοι τὰ τῆς προθέσεως τῶν τιμίων δώρων πρὸς βορρᾶν καὶ τὰ τοῦ διακονικοῦ πρὸς νότον. Ἐνωθεν τοῦ ὑπερθύρου τῆς πύλης τοῦ ναοῦ πρὸς τὰ εἴω ὑπῆρχε προμετωπίδιος ψαλιδωτὴ κόγχη ἐφ' ἧς ἰστόρητο εἰκόνημα, στηθάριον τοῦ ἁγίου Φιλίππου.

Ἐμπροσθεν τῆς ἐκκλησίας, ἄνωθεν τῆς πύλης, ὑψοῦτο χαλκιδικὸν πρόπυλον ζυλουργεὶς πρὸς προφύλαξιν τῶν παρκαμενόντων κατηχουμένων ἀπὸ τοῦ καύσωνος τοῦ ἡλίου καὶ ἀπὸ τῶν ὑδάτων τῆς βροχῆς.

Πρὸ τῆς ἐκ βᾶθρων ἀνακινίσεως τοῦ ναοῦ ἐν ἔτει 1866, ὅτε ἄλλο τι δὲν ἐσώζετο εἰμὴ ἡ πρὸς ἀνατολὰς τὴν θέασιν ἔχουσα ἀψίς, καὶ ὁ τοῖχος τῆς δυσμικῆς καὶ κυρίας προσόψεως ἐθλεπέ τις ἄνωθεν τῆς προμετωπίδιου κόγχης ἐξεχόντας λιθίνους ἀγκῶνας, καὶ τρυπήματα μεταξὺ τῆς λιθοδομίας πρὸς ἐπίθεσιν ἢ ἐμπῆξιν τῶν δοκῶν τῆς στέγης τοῦ χαλκιδικοῦ προστάου, ἧ τοι ἐμβόλου τῆς ἐκκλησίας.

ΑΓΙΟΥ ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΟΥ ΒΑΠΤΙΣΤΟΥ

Ὅμοιοι ῥυθμοὶ καὶ διαγραφῆς τοῦ σχεδίου ἦτο καὶ ἡ βορείως τῆς ἀκροπόλεως, παρὰ τὰ πρὸς ἄρκτον πρόθυρα τοῦ μεταγενεστέρου μεταχίου τοῦ παναγίου Τάφου τῆς Ἱεροσολύμων, κειμένη ἐκκλησίᾳ τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Βαπτιστοῦ, ἡ κοινῶς καλουμένη τοῦ ἁγίου Ἰωάννου Προδρόμου τοῦ Μαργαυτοῦ. Καὶ αὕτη παρούσα ἐπὶ τοῦ ὑπερθύρου τῆς ἐξωτερικῆς πύλης τοῦ ναοῦ, ἐντὸς προμετωπίδιου ψαλιδωτῆς κόγχης, καλλίστον πρότυπον βυζαντικῆς ἀγιογραφίας τὴν εἰκόνα τοῦ ἐπωνύμου ἁγίου, ἦτοι Ἰωάννην τὸν Προδρόμον ἐν σχήματι ἀγγέλου πτερυγοῦτο κρατοῦντα ἐν μὲν τῇ δεξιᾷ εἰλητάριον ἀνεπτυγμένον, ἐν δὲ τῇ ἀριστερᾷ πινάκιον καὶ ἐν αὐτῷ τὴν ἀποσημασμένην αὐτοῦ κεφαλήν.

Ἐνωθεν ἐντὸς τῆς περιοχῆς τοῦ αὐτόματος ὑπῆρχεν ἡ φωτίζουσα τὸν ναὸν διζυγος ἀναφωτὶς περιστοιχιζομένη ἐξ ὀρθομακρῶσεως σταυροειδῶν βυζαντικῶν κοσμημάτων καὶ ἀνθυλλίων.

Ὁ ναὸς, οὗ τὰ τοιχία ἴσταντο ὄρθια μέχρι τοῦ ἔτους 1841, ὅτε ἐπεσεφθῆ αὐτὸν ὁ A. Couchaud, ἐφερὲν ἐπὶ τῆς δυσμικῆς προσόψεως ἄνωθεν τῆς μεγάλης πύλης καὶ τῆς προμετωπίδιου κόγχης λείψανα λίθων ἀγκῶνων, ἐφ' ὧν ἐστηρίζοντο πάλαι αἱ δοκοὶ χαλκιδικοῦ προστάου. Ἐκεῖ ποῦ εὐρεθεῖσιν, καὶ παρ' Ἰωάννου Σκακελιάνου δημοσιευθεῖσα ἀριστομακρὴ ἐπιγραφὴ τῆς περὶ ἧς ὁ λόγος ἐκκλησίας ἀναφέρει ὅτι τὸν πάνσεπτον αὐτὸν ναὸν τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Βαπτιστοῦ ἐκτίσαν ἔτους, στοθ' (6379) ἀπὸ κτίσεως κόσμου, ἦτοι ἐν ἔτει 871 καθ' ἡμᾶς, Κωνσταντῖνος καὶ Ἀναστασῶ, καὶ τὸ τέκνον αὐτῶν Ἰωάννης, δρουγγάριος ἐν τῷ βασιλικῷ στρατῷ, ὄρισαντες καὶ προσταξάντες πάντα τὰ ὑπάρχοντα αὐτῶν, τὰ τε ἐνόνητα καὶ τῶν ἀδελφῶν εἰς μνημόσυνον καὶ ψυχικὴν σωτηρίαν.

ΤΑΣΣΟΣ Δ. ΝΕΡΟΥΤΣΟΣ

Η ΧΗΡΑ ΤΟΥ ΝΑΥΤΗ

Τοῦ ναοῦ ἡ χῆρα κἀθετα ἀπάνω ἐς τ' ἀκρογιάλι σὰν μαῦρο φαίνεται ποῦλι μὲς ἐς τὴν ἀνεμοζάλη. Τῇ θάλασσα τῇ σκοτεινῇ με δάκρυα κυτᾶζει, καὶ τὸν μικρὸν τῆς στεναγμοῦ ὁ ἀνεμος ἀρπάζει. Πέρα ἐς τὰ βᾶθη δύο νησιά, ἐς τὴν πύχνη τυλιγμένα, τὸ ἕνα ἐς τ' ἄλλο ἀντικρὺ κοιμοῦνται ἐσπλωμένα, σὰν δύο θεοὶ τῆς θάλασσας. Τὸ κῦμ' ἀνάμεσά των, με βογκητὸ αἰῶνο κτυπάει τὰ πλευρά των, κ' οἱ ἀνεμοὶ ἀπ' τὰ βουνά, ποῦ χόρτα δὲν φυτρῶνουν, ἄρμουν μὲς ἐς τ' ἄγρια στενά καὶ κλαῖνε καὶ μαλλόνουν. Ἐκεῖ ἐς τ' ἀνεμοστρήφουλα, ἐς τὰ σιδερένια βράχη, εὐρήκανε τὸ θάνατο πολλοὶ θαλασσομαχοί... Ἀνάμεσα ἐς τὰ δύο νησιά στηλῶνε τὴ ματιὰ τῆς, καὶ με τὸ κλάμμα τοῦ βοριά σμίγει τὰ κλάμματά τῆς. «Σ' ἀγαπημένη ἀγκαλιὰ δὲν ἔχεις ξεφυγήσει, τὸ χέρι μου τὰ μάτια σου, ἀχ δὲν σοῦ ἔχει κλείσει! Δάκρυ ζεστό δὲν σ' ἔρανε! Τὸ ὄργισμένο κῦμα, ἀχ ἀψαλτο καὶ ἀκλαυτο σ' ἐτύλιξε ἐς τὸ μνήμα!

Μέσα ἐς τὴν κρῦα ἀμμουδιᾶ ἢ καταχνιὰ σὰν σάβανο αἰῶνο σὲ σκεπάζει, κ' ἔχεις γὰ μόνη ψαλμοῦδιὰ τὸ ὄρηνο ποῦ βραχνόφωνο ἐς τῆς τρικυμίας κρᾶζει!»

ΑΡΙΣΤΟΜΕΝΗΣ ΠΡΟΒΕΒΑΓΙΟΣ.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΟΙ ΘΗΑΤΡΑΦΟΙ

Ἐκ τοῦ στατιστικοῦ πίνακος τῶν Ἑλληνικῶν Τηλεγράφων τοῦ 1880 ἔτους ἐξάγωμεν τὰς ἐξῆς ἐνδιαφερούσας πληροφορίες:

Τὸ μήκος τῶν ἑναερίων γραμμῶν ἀνέρχεται εἰς χιλιόμετρα 5,542.

Τὸ δὲ τῶν ὑποβρυχίων γραμμῶν εἰς χιλιόμετρα 1,436.

Λειτουργοῦσι τηλεγραφεῖα καθ' ὅλον τὸ κράτος: Διαρκοῦς μὲν ὑπηρεσίας (ἡμέρας καὶ νυκτὸς) 12. Διαρκοῦς ἡμερησίας ὑπηρεσίας παρατεταμένης καὶ μέχρι μεσονυκτίου 43.

Περιωρισμένης ἡμερησίας ὑπηρεσίας 114. Καὶ ὑπηρεσίας μόνον θερινῆς ἕνεκα τῆς διαμονῆς τῆς αὐτῆς, καὶ τῶν λουτρῶν 7.

Διὰ τὰ γραφεῖα ταῦτα γίνεται χρῆσις συσκευῶν συστήματος Μῆρς 252.

Καὶ ἐτέρων διπλῆς συγγρόνου ἀνταποκρίσεως 8. Τὸ προσωπικὸν ἀποτελοῦσιν ἐν μὲν τῇ γενικῇ διευθύνσει: ὑπάλληλοι 23.

Παρὰ τοῖς τηλεγραφεῖσι 363.

Τὸ δὲ κατώτερον προσωπικὸν ἀνέρχεται εἰς άτομα 375.

350 ΧΙΛΙΑΔΕΣ ΚΟΜΑΙ

Ἐν Τόκιω τῆς Ἰαπωνίας ἐνεκαινήθη ἐσχάτως νέος ναὸς. Κατὰ ἱερὸν ἔθιμον, ὅπως ἀναθεωρηθῶσιν εἰς τὰς θέσεις αὐτῶν αἱ δοκοὶ τῆς στέγης καὶ τὰ ἄλλα ἐπὶ ὑψηλῶν θέσεων βραχέα τεμάχια ξύλων τὰ ἀποτελοῦντα μέρος τῆς οἰκοδομῆς, ἦτις εἶνε ὅλη ξυλίνη, δὲν ἐγένετο χρῆσις σχοινίου ἐκ καννάδεως, ἀλλὰ κατεσκευάσθη τοιοῦτον ἐπὶ τούτῳ ἐκ τριῶν ἀνθρωπίνων, ὧς προσήνεγκον οἱ πιστοὶ οἰκιοθελοῦς κείραν-

τες τὰς πλουσίας κόμας. Κατὰ τοὺς ὑπολογισμοὺς ἰαπωνικῆς τιμῆς ἐφημερίδος ἐχρηιάσθη πρὸς τοῦτο τριχόπλεκτον σχοινίον μήκους 4528 ποδῶν, πρὸς κατασκευὴν τοῦ ὁποῦ προσήνεγκον τὰς κόμας τῶν ἐχ: ὀλιγώτεροι τῶν 350,000 ἀνθρώπων!

ΙΤΑΛΙΚΗ ΔΙΩΡΥΞ

Ἐν Ἰταλίᾳ μελετᾶται σοβαρῶς τὸ ὑπὸ τοῦ ἀρχιτέκτονος Βίκτωρος Βόκκα προταθὲν σχέδιον περὶ κατασκευῆς μεγάλης διώρυγος ἐνούσης τὸ Ἀδριατικὸν καὶ τὸ Τυρροηνικὸν πέλαγος. Ἡ διώρυξ αὕτη θὰ ἔχη μήκος 200 περίπου χιλιομέτρων, πλάτος 80 μέτρων καὶ βάθος 12 μέτρων. Τὴν διώρυγα ταύτην θὰ δυνατὰ νὰ πλεύσῃ καὶ αὐτὰ τὰ μέγιστα πολεμικὰ σκάφη. Πρὸς κατασκευὴν αὐτῆς ἀνάγκη νὰ ἐργασθῶσιν ἐπὶ εἰς ἔτη 200 χιλιάδες ἐργατῶν. Ἡ δαπάνη ὑπολογίζεται εἰς 600 ἑκατομμύρια φράγκων, ἀλλ' ἡ ἐκ τῆς διώρυγος προσγινομένη εἰς τὸ ἰταλικὸν ἐμπόριον ὠφέλεια εἶνε ἀνταξία τοιαύτης δαπάνης.

Ο ΛΑΒΕΙΚΕΡΑΥΝΟΣ ΣΥΡΜΟΣ

Πῶς ὁ συρμὸς εἶνε δυνατὸν νὰ σώσῃ ἀπὸ κεραυνόν; εἶνε αἰνιγμα, τὸ ὁποῖον λύεται ἀπλοῦστατα ἀπὸ τὴν ἐν ἀμερικανικῇ ἐφημερίδι δημοσιευθεῖσαν εἰδησίην, καθ' ἣν ὠραία νεᾶνις ἐν κομφοτάτῃ περιβολῇ πληγθεῖσα ὑπὸ κεραυνοῦ οὐδὲν ἔπαθε διότι: «ὁ κεραυνὸς ἐκτύπησε πρῶτον τὸν πύλον τῆς» ἐκεῖθεν ὠλισθήσε διὰ μακρὰς πλεξίδος ἀφελῶς κρεμασμένης πρὸς τὸν ὦμον (ἢ πλεξίς ἦτο πρόσθετος) διὰ τοῦ στήθους (τὸ στήθος ἦτο παραγεμισμένον με βάμβυκα) πρὸς τὰ ὀπίσω (εὐρέθη ἡ τουρνουρα ἐκεῖ) καὶ διὰ τῆς δεξιᾶς κνήμης (καὶ αὐτῆς παραγεμισμένης) κατέβη πρὸς τὸ ὑπόδημα καὶ ἐκεῖθεν διὰ τοῦ ὑψηλοῦ ξυλίνου τακουνίου εἰς τὴν γῆν.

ΠΕΡΙ ΤΗΝ ΓΗΝ

Ὁ γερμανὸς ἐξερευνητῆς τῆς Ἀφρικῆς Δρ Φρίκε μετὰ δεκατετραετῆ περιήγησιν ἐπανῆλθεν εἰς Γερμανίαν. Ὁ Φρίκε μετέσχε καὶ τῆς ἀποστολῆς τοῦ Γόρδωνος.

— Ὁ μέλλων λόρδος δήμαρχος Λονδίνου Σιρ Ἑρρίκος Ἰσακ εἶνε ὁ τρίτος δήμαρχος ὁ ἔχων ἰσραηλιτικὴν καταγωγὴν.

— Γυνὴ ἀνήκουσα εἰς τὴν γαλλικὴν ἀριστοκρατίαν ἢ κυρία Le Ray, μήτηρ τοῦ δουκὸς Ἀβραντῆς ἀπῆλθεν εἰς Περσίαν χάριν ἀρχαιολογικῶν μελετῶν.

— Ἐν ἐφημερίδι τῆς Δαρμιστάδης ἐδημοσιεύθη ἡ ἐξῆς εἰδησίς: « Ἡ Αὐτοῦ Βασιλικὴ Ἰψηλότης ὁ μέγας δουξ ἀπένευεν εἰς τὸν κ. Ἰάκωβον Βέικερ τὸν τίτλον λαχανοκόπτου τῆς Αὐλῆς.

— Ἐν Πετροῦπολει ἰδρύεται προσεχῶς κινεζικὸν ἐστιατόριον. Τὸ ἐστιατόριον τοῦτο θὰ παρέχῃ εἰς τοὺς γαστριμαργούς τῆς ρωσικῆς πρωτεύουσας τὰ ἀριστοτεχνήματα τῆς κινεζικῆς μαγειρικῆς, ἦτις, ὡς γνωστὸν, ἔχει μορφωθῆ εἰς ἀληθὴ τέχνην, περιλαμβανούσα ἐν τῇ τάξει τῶν ἐδεσμάτων πολὺ πλεονα, ἐκ τοῦ ζωικοῦ βασιλείου ἰδίως, ἢ ἢ μαγειρικῆ τῶν εὐρωπαίων.

— Τὴν ἔναρξιν τῶν ἐργασιῶν τοῦ ἐν Στοκχόλμῃ συνεδρίου τῶν ἀσιανολόγων ἐκήρυξεν αὐτοπροσώπως ὁ βασιλεὺς τῆς Σουηδίας Ὁσκάρ. Ὁ ποιητικώτατος ἀναξ προσεφώνησε διὰ γλαφυρώτατου λογιδρίου τὰ μέλη τοῦ συνεδρίου ἐπιπαῖον: «Τείνατε τὸ οὖς εἰς τοὺς μυστικούς ψιθύρους τῶν ἡμετέρων ἀπεράντων δασῶν, εἰς τὴν γλυκεῖαν ἀρμονίαν τῶν κυμάτων, ἀτίνα θωπεύουσι τὰς ἡμετέρας ἀκτᾶς, ἀποβλέψατε εἰς τὴν παρθενικὴν καλλονὴν τῶν ἡμετέρων κολιάδων καὶ τὸ μεγαλεῖον τῶν ἡμετέρων Ἀλπεων, ἐγκυκαταλείποντες δὲ ἡμᾶς θὰ συναποφέρετε ἐλπίζω μεθ' ὑμῶν πνοὴν ποιήσεως καὶ εὐφροσύνης. Σήμερον προσαγορεύω ὑμᾶς διὰ τοῦ «ὡς εὖ παρέστητε» καὶ εὐχόμενος ἵνα στεφθῶσι δι' ἐπιτυχίας τὰ ὑμέτερα ἔργα, κηρύσσω τὴν ἔναρξιν τοῦ ὀγδοῦ διεθνoῦς συνεδρίου τῶν Ἀσιανολόγων». Εἰς τὸν λόγον τοῦ βασιλέως Ὁσκάρ ὁ πρόεδρος τοῦ συνεδρίου κ. Ἐρενάιμ ἀπήντησε διὰ μακρῶν ἐξ ὀνόματος τῶν μελῶν τοῦ συνεδρίου. Κατὰ τὸ συνέδριον τοῦτο, ὁ ἐν αὐτῷ Ἑλληὴν ἀντιπρόσωπος κ. Καρολίδης ὠμίλησε περὶ τῆς ἀρχικῆς σημασίας τῶν ὀνομασιῶν Χαλδαῖος καὶ Σύρος) καὶ «Περὶ τῶν ἀρχαίων Ἀρίων γλωσσῶν τῆς Μικρασίας».

— Ἡ ἐπί γλαφυρότητι ὕφους ἰδίᾳ ἐξέχουσα βιενναῖτι ἐφημερίς Νέος Ἐλευθέρος Τύπος ἐώρτασε πρό τινας τὴν εἰκοσιπενταετηρίδα ἀπὸ τῆς ἰδρύσεως τῆς. Ἐπὶ τῇ ἑορτῇ ταύτῃ ἡ διεύθυνσις αὐτῆς ἀπεράσισε τὴν ἴδρυσιν ταμείου πρὸς περιθάλψιν τῶν ἀποχωρούντων μετὰ παρέλευσιν ὠρισμένων ἐτῶν ἀπὸ τῆς ὑπηρεσίας αὐτῆς συντακτῶν, ὑπαλλήλων καὶ ἐργατῶν.

— Κατὰ μίμησιν τοῦ παρισίου Ἐλευθέρου Θεάτρου συνέστη καὶ ἐν Βερολίνῳ σύλλογος ὑπὸ τὸν τίτλον Ἐλευθέρα Σκηνή. Τῇ φροντίδι αὐτοῦ ὁ ἀναδιδασθῶσι προσεχώσῃ ἐπὶ τῆς σκηνῆς τοῦ ἐν Βερολίνῳ θεάτρου Λέσσιγγ ἐξέχοντα ἔργα ξένων φιλολογοῦν. Ὡς πρῶτον ἐκ τούτων θὰ παρασταθῇ τὸ περιλάλητον δράμα τοῦ νορβηγοῦ ποιητοῦ Ίψεν Οἱ Βρυχόλακες.

— Ἐπὶ τῇ τετρακοσιετηρίδι τῆς ἀνακαλύψεως τῆς Ἀμερικῆς ἡ ἰσπανικὴ κυβέρνησις προσεκήρυξεν ἀγῶνα πρὸς συγγραφήν ἔργου φιλολογικοῦ πραγματευομένου τὰ κατὰ τὴν ἀνακάλυψιν. Ἔταξε δὲ εἰς ἀμοιβὴν τοῦ ἀρίστου 30 χιλ. φράγκων καὶ τοῦ δευτερευόντος 15 χιλ. φράγκων.

— Ἡ ὑγεία τῆς διασήμου σκανδιναυγῆς αἰοῦ Χριστίνης Νίλσον διατελεῖ εἰς τὴν αὐτὴν δυσάρεστον κατάστασιν. Ἡ ταλαιπώρος καλλιτέχνης συνεπιεία ρευματισμῶν καὶ ἄλλων νευρικῶν προσβολῶν ἐκωρᾶθη ἐντελῶς.

— Ἐν τῇ καλλιτεχνικῇ ἐκθέσει τοῦ Μονάχου ἐπωλήθησαν κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο ἀντικείμενα ἀξίας 250 χιλ. μαρκῶν.

— Τὸ ρωσικὸν πυροβολικὸν πανηγυρίζει κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο τὴν πεντακοσιετηρίδα τῆς συστάσεώς του. Τὸ πρῶτον πυρόβολον εἰσήχθη εἰς Ῥωσίαν ἐκ Γερμανίας τῷ 1389.

— Μέγα σχέδιον ἔχουσι πρὸς ἐφαρμογὴν διὰ τὴν ἐκθεσιν τοῦ 1892 οἱ πάντοτε μεγαλεπήβολοι ἀμερικανοί. Παρὰ τὴν Νέαν Ὑόρκην ὑπάρχει μέγιστος κήπος ὁ Ἴερομπαρκ. Τοῦτον σκοποῦσι νὰ στεγά-

σωσιν ὁλόκληρον διὰ κρυστάλλου καὶ νὰ φωτίζωσι δι' ἀπλήτου ἠλεκτρικοῦ φωτὸς ἵνα γίνωνται ἐν αὐτῷ νυκτεριναὶ ἵπποδρομίαι.

— Αἱ ἡμέτεραι ἀναγνώστριαι βεβαίως ἐνδιαφέρονται νὰ μάθωσι τίνας μεταξὺ τῶν παρισινῶν κυριῶν ἔχουσι τὰ πλουσιώτατα κοσμήματα. Τοὺς πολυτιμότερους μαργαρίτας ἔχει ἡ δεσποινὴς Dosne ἡ γυναικαδέλφη τοῦ Θιέρς. Ἡ δούκισσα d' Uzès ἔχει περιδέρατον ἐκ τῶν πολυτίμων λίθων τῶν καλουμένων παλαιῶν βραζιλιανῶν ἀξίας ἐνὸς ἑκατομυρίου. Λαμπροὺς ἀδάμαντας ἔχει ἡ δούκισσα Δρουδωβίλλ, ἡ δὲ κόμισσα Πουρταλῆς ἔχει ἐν τῶν λαμπροτέρων τοῦ κόσμου περιδεραιῶν ἐκ μαργαριτῶν. Τὸ ἐκ λευκῶν καὶ μαύρων μαργαριτῶν περιδέρατον τῆς κυρίας Ἐρρίκου Say ἀξίζει 300 χιλιάδας φράγκων. Οἱ πλουσιώτατοι δὲ σμάραγδοι εἶνε οἱ τῆς δούκισσας de Mouchy.

ΕΔΩ Κ' ΕΚΕΙ

Ἡ κυρία Παραξενοπούλου

— Καὶ πῶς ἐγυρίσατε τόσον γρήγορα ἀπὸ τὸ Παρίσι Κυρία μου;

— Οὐφ! τί νὰ κάμω ἐκεῖ περισσότερον ἠηδίασα. Τόσοι ῥωμητοὶ εἶχαν ἔλθῃ ποῦ ἐπροστύχηνε φέτος τὸ Παρίσι.

Ἀνεπαρκῆς

Ἐν ὑπαιθρῷ καφεναίῳ:

Πελάτης: Παιδί, νὰ σου πῶ τί ἀφίνετε αὐτὸν μετὴν φουσαρμόνικα καὶ μᾶς καλίζει;

Ὁ ὑπηρέτης: Εἶνε στραβός...

Πελάτης: Μὰ ἐμεῖς δὲν εἴμεθα κωφοί!

Αἰτία λύπης

— Κάτι λυπημένους εἶσαι σήμερα;

— Σήμερα ἐσαράντισε ἡ συχωρεμένη ἡ γυναῖκά μου.

— Καὶ γι' αὐτὸ εἶς' εἶσι;

— Ὅχι, γι' αὐτὸ, ἀδελφὲ μὰ... ἀπόψε ξαναπαντρεῖσθαι.

Ἐμπορος καὶ προμηθευτῆς

— Καὶ ἔχεις δειγμάτα ἀπὸ τὰς βέργαις καὶ τὰς σαρδέλαις ποῦ λές;

— Δειγμάτα δὲν ἔχω, — ἔχω φωτογραφίας!

ΠΡΑΚΤΙΚΑΙ ΓΝΩΣΕΙΣ

Χρησιμοποίησις τοῦ φλοιοῦ τῶν πορτοκαλλίων.

Διὰ τοῦ φλοιοῦ τῶν πορτοκαλλίων δυνάμεθα νὰ ἐξολεθρεύσωμεν τοὺς γυμνοσαλιᾶγκους τῶν κήπων, οἱ ὅποιοι εἶνε τόσον καταστρεπτικοὶ εἰς τὰ φυτὰ. Ὁ τρόπος εἶνε ἀπλούστατος: Κόπτομεν εἰς δύο μέρη τὸν φλοιὸν ἐκάστου πορτοκαλλίου καὶ τοποθετοῦμεν τὰ τεμάχια ἀνεστραμμένα εἰς τὰ μέρη τοῦ κήπου ὅπου ὑπάρχουσι τὰ φυτὰ ἅτινα θέλομεν νὰ προσταξώμεν. Τὴν ἐπομένην θὰ εὐρωμεν τοὺς φλοιοὺς πλήρεις γυμνοσαλιᾶγκων, οἵτινες συνηθροίσθησαν ἐκεῖ εὐρόντες προσφιλῆ τροφῆν.